

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Spirit de contradicție.

Arad, 20 Iulie.

În viața noastră culturală și politică de astăzi, spiritul de contradicție își are și el, fără îndoială, un rol destul de bine-înțeles. Căci dacă altă însemnătate nu are, este cel puțin o probă, că se raționează acum și la noi, că se controlează fapte și idei. Și că, prin urmare, opinia publică nu mai poate fi dusă de nas cu atâta ușurință. Prin multele combateri se mai demască anumite rătăcirii convenționale, se pun în lumină reputațiile mai problematice și se scot la iveală situațiile false cu tot ridicolul lor. Astfel adevărul e servit, până la un punct, căci a stabili la noi adevărul complet, în toată accepțiunea lui ideală, ar fi o zădarnică încercare.

Dar a contrazice este și o indeletnicie grea, deoarece cere ori și cui o pregătire deosebită și mult talent la scris, o sinceritate desăvârșită și mai ales o conștiință curată ca lamura, pe când a confirma mereu ceace au făcut alții înaintea ta, este o însușire mult mai inferioară și mai comodă, proprie ori căruia individ comun. Spiritul de contradicție se deosebește deci de cel cu vecinica aprobare, cum s'ar deosebi originalitatea de imitația nevolnică.

Am voi însă să ne facem o rezervă categorică, de care să se țină seama. Există un fel de spirit de contradicție cu ori ce preț, pe care noi nu-l admitem ca principiu. Cine forțază, prin teroare, nota contradictorie într-o discuție, fără a urmări exclusiv adevărul unei cauze, ci pur

și simplu pentru a-și face din distrugere o plăcere individuală dovedește o incultură sufletească penibilă și o lipsă dureroasă în sentimentul răspunderii.

Fixăm aceste constatări și cetitorul își va da seama ușor, la ce și la cine facem aluzie. Căci nu este cetitor cult, care în discuțiile politice dela noi să nu fi putut observa, în vremea din urmă, strecurându-se spiritul acesta de contradicție „cu ori ce preț”, care continuă să predomină și a fost inaugurat dintr-o parte, de unde nu ne-am fi așteptat. Și meritul acesta, cu toată cohorta de consecințe, îi revine „Românului” și celor ce l'au autorizat să opereze cu toate mijloacele posibile și imposibile.

În loc de a veni în mijlocul nostru cu un cumpăt serios, cu o iubire de frate, cu respectul cuvenit ori căruia confrate pentru vederile sale, autorizatul a ridicat pasiunea egoistă și răzbunarea trivială la dreptul de a funcționa ca armă de combatere. Debutul în public i-a fost arțăgos, unilateral și insinuant fără margini. Calomnia pură și născocirea unei fantazii sarbede au atins culmea de îndrăzneală. Atacurile personale și negațiunea completă a ori căror bune însușiri ale celor din partea adversară s'au ținut lanț. Și încercările zilnice de a pune la cale închiziții moralicești, pe cum și atacuri și asalturi la abonații altora, cu toată râvna bolnavă la biruința „cu ori ce preț”, n'au mai încetat până astăzi. Deschideți catastiful de păcate al d-lui Goldiș, comise în coloanele oficiale și ve-

deți cum se încurcă și se falsifică situațiile prin procedura aceasta „cu ori ce preț”, executată după tipicul faimosului grec, care a dat foc templului, numai ca numele să-i rămână legat în vece de o „glorioasă” faptă istorică.

Dar să iertăm păcatele aceste, căci armele minciunii ruginesc de sine. Ceeace nu se poate ierta însă, dintre toate, este un singur păcat, ce se repetă mereu în coloanele cu pricina, cu o caracteristică recidivitate și asupra căruia ne vedem siliți să vorbim astăzi mai pe larg.

Trebuie să ne plângem, că absurdul spirit de contradicție a îndemnat pe conducătorul „autorizatului” să introducă o opoziție sistematică până și în contra ideilor fundamentale ale culturai noastre naționale. Organul oficial se părea că, dintr'un început, nu voia să țină seama de faptul, că de vre-un deceniu încoace s'au cristalizat o serie de idei, în jurul cărora câteva talente militează cu succes. E vorba de noua direcție în cultivarea mai pricepută a limbei noastre literare, de principiile de unire culturală dintre elementele dela noi și din România. Poeții noștri, prozatorii și istoricii, împreună cu alți intelectuali și-au dat întâlnire la o muncă socială comună, fie prin societăți, fie la reviste și ziare, pornind o mișcare nouă, răzimată pe eternele aspirațiuni și însușiri sufletești ale poporului român de pretutindeni. De mult o intensitate mai mare nu s'a desfășurat în lupta culturală și nici un românism mai pronunțat și mai sănătos n'a străbătut în scrisul contemporan-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Fragmente.

De Victor Eftimiu.

In tren când înnoptază.

S'a făcut liniște, ca 'n jurul unui om ce moare. Și 'n liniștea asta, sgomotul trenului s'aude și mai tare. Pare'abia acum a 'nceput să meargă. Boțile silabisese monoton. De pe fierul lor, ca de pe un ghem, se desfășoară șinele strălucitoare ce pierd în urmă, răsfirgând — ca și apele — lumina zilei stinse. O tristeță imensă s'a lăsat pe lucrurile luminoase, pe câmpii, pe tot orizontul cerului și în sufletul meu. Sau poate numai în sufletul meu. În sgomotul roților, urechea mea deslușește suspine, șoapte, versuri de epopeie, marșuri funebre. Un deal ce alerge până acum în urma trenului, s'a topit în noapte. O pașă și înseamnă sborul de-asupra trestiei și cade lin, în partea cecalaltă a bălții, lăsând în urma ei o tristeță nesfârșită. A murit cineva. Știu eu bine. Mi-s'a rupt ceva în suflet. Aș vrea să plâng. Sunt singur. Mi-e frică. Mi-se pare că alerg spre o țară necunoscută, unde nu mă așteaptă nimeni și de unde n'am să mă mai întorc niciodată....

Oglinzile de aramă.

Te-ai privit vr'odată într-o oglindă de aramă? Te gâtesc îți răsare chipul în apele tulburi ale melului! Asemeni oglinzilor de aramă, versul răsună gândurile și simțirile noastre atât de șters, că de multe ori nu le mai recunoaștem.

Inserare.

Ce veselă e 'nserarea într'un oraș mare și cât de tristă e în mijlocul firii. În orașe, încep să se aprindă lămpile multicolore și firmele luminoase. Mulțimea forfotă pe străzi. Lucrătoarele vesele vin în stoluri, ca niște păsărele nu-și mai conștientă eiripitul, trăsurile aleargă în toate părțile. E ceasul când frumoasa patriciană își anină cerceii cei mai scumpi, când ușile largi ale restaurantelor se dau în lături, lăsând să se vadă argintăria și florile ce 'mpodobesc șirul de mese. Acuma începe viața orașului.

...Afară, în câmpiile largi, sub cerul nesfârșit, fumul înserării cuprinde colinele, se resfringe în bălți, umplând zările de melancolie. Un lătrat de câine se aude în depărtare... mai încolo, un cor de broaște își svârle câtră cer orăcăitul monoton. Sărmane priveghitori cu aripile rupte, cu glasul răgușit, risipite pe marginile apelor!

O lumină s'aprinde pe dealul depărtat; un târîit de greier începe cine știe unde. O stea se căzuște să răsară, dincolo s'a aprins luceafărul. Stă mândru, neclintit, privind pământul ca un ochiu de aur. De mii de ani stă acolo, nepăsător de toate câte se întâmplă jos, dăruind zărilor lumina-i sarbadă și rece. În neclintirea lui îmi pare un simbol. E zîmbetul înghețat al naturii, în fața tuturor frământărilor noastre. Și mă cuprinde ura. Mă reped să-l prind, să-l strivesc. Dar mâna mea întinsă a prins un biet licuriciu. Luceafărul e așa de departe!...

Un cântec de departe...

...Pe sub fereastră, trece un flașnetar. Cântecul lui îmi aduce aminte atâtea primăveri cu

liliec înflorit, cu salcâmi îmbălsămați, atâtea înserări de vară, cu freamăt de ploi!.... Il aud de departe... Nici nu știu dacă l-am văzut vre-odată... Cutremură drumurile ca un duh neastâmpărat, împărțind cântecul său tânguitor în atâtea mii de urechi, trecând nepăsător, ca veșnicia. Glasul flașnetei sale are ceva din nepăsarea lucrurilor eterne. Începe atâtea drame, trece pe lângă atâtea, sfârșește atâtea, fără să-și schimbe cea mai mică tremurare de notă, fără să curgă mai încet sau mai furtunos. Odată, treceam pe lângă o cate-drală. Înăuntrul, cânta orga. Acum odată, m'am întors și iar am trecut. Niște vrăbii cigulau în drum o bucătică de pâine și credeau că eu trec pe acolo să le alung. O fată, dela o fereastră, credea că pentru ea trec. O cerșetoare se uita la mine ori de câteori mă întorceam. Dar eu voiam s'ascult cântecul de orgă, și cântecul se înălța nepăsător de mine, spre Dumnezeu. Oare Dumnezeu va fi auzind cântecul de orgă?

Poveste.

A fost odată o fată frumoasă, căreia-i spuneam, de câte ori o vedeam, lucruri frumoase.

Odată i-am zis:

— De câte ori te văd, îmi înfloresc 'n suflet un boschet de liliec alb...

Altădată

— De câte ori pleci, mi-se lasă 'n suflet o tristeță nespunsă, cum se lasă umbrele primăvara, când trece un nor în fața soarelui.

Ea a ris și n'a priceput.

Altădată i-am zis — privindu-i ochii mari, negri și buni, cu gene lungi mătăsoase:

nilor acestei epoci. Iar din toată presa noastră s'a ales numai „Românul”, care a găsit de cuviință să se opună acestui curent de regenerare și de îndemnuri.

Nu vorbim numai despre urgia potopului de cuvinte insultătoare, cu care s'a năpustit asupra scriitorilor noștri de acasă, tăgăduindu-le ori-ce drept la un rol în viața socială și politică. Nici nu mai reamintim de epizodul acela trist, când un membru al comitetului a afirmat, că cultura n'are ce căuta în politică. Știută este însă ostilitatea mărturisită a „Românului” în privința șezătoareii scriitorilor bucureșteni, veniți la Arad, în numele simbolului unității, ce îl reprezentau. Știut este și se poate urmări zilnic cum talente dubioase, contrare bunului gust, se admit fără nici o alegere principiară în coloanele „Românului”. Ca un protest în contra curentului de însănătoșare, iată lăfăindu-se în organul autorizat câteva ființe decadente. Se face reclamă lividei reviste a dlui Densușianu, pe când un june critic tratează cu suspectă vitrigoitate toată generația „Sămănătorului”. Iar exponentul acestei activități, proteguitorul și încurajatorul acestor nimicuri din domeniul patologiei literare, este fără îndoială însuș furibundul spirit de contradicție „cu ori ce preț”, d. Goldiș, dușmanul bunului simț, omul puținelor orientări literare și tovarăș de estetică și de mod de judecată cu Emil Isac...

Dar, să nu greșim, mai are un tovarăș. Are pe d. Duiliu Zamfirescu și să le fie de bine! Așa de frumos stau la un loc și eu atâta potrivire! „Românul” trece de câțva timp prin un adevărat delir de solidaritate principiară dintre d-nii Goldiș și Zamfirescu. Complimente și delicatețe reciproce câte voțiți și unul încurajează pe celălalt în o dulce armonie.

Cum se explică, vă rog, această însoțire principiară?

— Ochii d-tale sunt două aripi de fluturi negri. Două aripi negre, catifelate. Ochii d-tale sunt un sbor de fluturi negri.

Ea a ris, — și cum căzusem pe gânduri, m'a întrebat:

— La ce te gândești?

— Mă gândesc că într-o zi, târziu, când părul meu va fi căzut și al d-tale va fi de argint, când obrazii n'or mai fi fragezi ca acum, când d-ta vei pierde una câte una podoabele tinereții iar eu nu-ți voi mai putea spune toate câte ți-le spun astăzi, — mă gândesc că și atunci vei păstra ochii ăștia frumoși, în care voiu privi adesea, regăsind acolo clipe din tinereța care nu se mai reîntoarce...

Ea a ris și n'a priceput.

Era frumoasă, era veselă și nu putea ști câtă tristețe era în vorbele mele. Nu-i venea să creadă că va îmbătrâni vr'odată.

Și nici n'a îmbătrânit. Obrazii i-au rămas fragezi, părul i-a rămas negru și n'a pierdut nici una din podoabele tinereții, — căci a murit.

Dr. VICTOR GRAUP.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
În fața palatului administrativ (comitatului)

În anii trecuți d. Zamfirescu, de nu ne înșelăm în „Revista idealistă”, făcea procesul talentelor și limbei literare din Ardeal, iar lucrul acesta se vede că scăpase din vederea dlui Goldiș, cu toate că scriitorul, care fusese luat la ochi cu mai multă violență, fusese însuși Gheorghe Coșbuc. La vre-un an în urmă, în sinul celei mai înalte instituțiuni culturale, d. Zamfirescu atacase poezia poporală, lovise iarăș în scriitorii din Ardeal, cu tot spiritul de gelosie ce-l caracterizează și, cu toate că atunci acela, care i-a răspuns și i-a dat lecția cuvenită, pentru modul neurban, cu care a atacat „poporanismul” lui Alexandri și al lui Goga, a fost însuș d. Maiorescu, d. Goldiș rămâne înduioșat tot de tendințele dlui Zamfirescu. Acelaș poet, eșit din școala lui Macedonski, debutează cu un plagiat lung și dovedit de însuș marele critic Gherea, iar cu toate că „Țara Noastră” a avut bunul gând de a împrăști fapta asta anti-literară a pesimistului dela Soleni, d. Goldiș ignorează asemenea fleacuri și strânge mâna cordială a abonatului său. Și când, culmea, d. Zamfirescu receditează, cu aerul său de sfidare și în incinta aceleiaș instituțiuni culturale, aceleiaș nenorocite ieremiade în privința literaturii ardelenice și a tendințelor culturale „de jos în sus”, când d. Iorga, în geniala sa replică, reduce la marginile ridicolului toate eforturile neputincioase de a ponegri pe muncitorii culturali din Ardeal, — iată-l pe d. Goldiș alipindu-și sufletul de această hibridă figură literară, care trece din ce în ce în domeniul comicalității, voind ca în cadrul ideilor acestuia să fericească neamul românesc din Ungaria.

Cităm și stăruim a ne ocupa de acest caz de anomalie a propagandei culturale din ziarul comitetului nostru național mai întâi ca dovadă, pe ce pantă piezișă poate conduce spiritul de contradicție pe anumiți luptători cu orice preț. Incolo lăsăm răspunderea în sarcina autorizaților, cari au un tact, așa de ingenios, a-și alege diriguitorii așa de bine, când e vorba de a compromite cauzele mari ale poporului nostru.

Camera. Încă nici astăzi după atâtea zile nu s'a putut intra în discuție asupra proiectului de reformă militară. Opoziția a continuat obstrucția tehnică, provocând lungi discuții asupra regulamentului camerei, pe care, amenințau guvernamentalii, îl vor înăspri. De altfel și astăzi au fost plictisitoare votări nominale, cari au furat toată vremea. Singurul moment mai important a fost, când prezidentul Berzeviczy a susținut, că acei cel puțin 20 deputați cari cer votare nominală, trebuie să fie totdeauna prezenți. Opoziția a protestat față de această interpretare a regulamentului camerei, dar prezidentul și-a susținut părerea lui.

Concediul ministrului de externe. Se anunță din Viena: Contele de Aehrenthal, ministrul de externe își va face concediul pe muntele Mendel de lângă lacul Bozen. Ministrul va rezolvi singur afacerile resortului său și în timpul concediului din care pricină îl va duce cu sine pe baronul de Gager.

Meetingul național bisericesc al Românilor din Bucovina

Cernăuți, 5/18 Iulie 1911.

Neertata încăpăținare a invidiosului și îndărătnicului Episcop rutean *Eugeniu Hacman*, care a zădărnicit nobilul gând al uriașului *Andrei Șaguna* de a uni pe toți Românii habsburgici într-o singură metropolie greco-orientală, se răzbună acum asupra bisericii românești din Bucovina.

Zilele grele au venit. Puhoiul rutenizării s'a tot întins mereu și veneticii de ericer astăzi drepturi egale în țara voievozilor moldoveni. În ultimul timp s'au năpustit asupra bisericii strămoșești amenințându-i caracterul istoric românesc. Cer mitropolit rutean, consistor rutean, catedre cu limbă de propunere ruteană la Facultatea Teologică, parte dreaptă la moșile lui Alexandru-cel-Bun și Ștefan cel mare.

Răbdarea tradițională a Românilor Bucovineni a întrecut orice margine de răbdare omenească. A mai fi suportat înainte o asemenea stare de lucruri era deertare dela datoria de viață națională a unui neam, care nu merita altă soartă.

Alarma dată de Profesorii Facultății de Teologie în frunte cu venerabilul bătrân *Eusebiu Popovici*, a răsunat cu durere dela o margine la alta a Bucovinei ridicând pretutindeni proteste legitime contra atacului pe care Rutenii vor să-l dea Românilor treziți abia în ceasul a unsprezecelea...

Și la glasul de chemare al *Boerilor moldoveni* și al Profesorilor de Teologie au răspuns mii și mii de țărani, sute de preoți și învățători, funcționari, neamuri întreg de pe această înstrăinată bucată de pământ românesc...

Nu cred să fi văzut vre-odată Cernăuți o mai liniștită și înălțătoare manifestare națională, ca a celor 5000 de plăeși moldoveni cu plete și cojoace albe în frunte cu preoții și învățătorii lor adunați eri în sala filarmonică ca să iscălească și să înălțarească plângerea către Prea-grațiosul Impărat, apărât de atâtea ori cu sângele vieții românești, prin care cer păstrarea caracterului istoric al bisericii strămoșești și înființarea, în părțile rusești a unei Episcopii rutene pentru Rușii bucovineni.

Nici un murmur, nici un strigăt contra acestei blânde pajuri a dinastiei habsburgice, care tolerează toate mișeliile pe care o soartă crudă le-a dat pe capul celui mai credincios și loial popor din câte are monarhia.

De pe miile de fețe arse de soare, bătute de ploii și vânturi, care așteptau cu audă jalba către Majestatea Sa Căsar-crăiască, citeai pare-că aceeași veche propunere către tron și dinastie:

Luminate Impărate
Vino și ne fă dreptate!

Fără multă vorbărie, ei au semnat mulți prin punerea de deget, rugămintea care li-s'a cetit de către un preot, și tot de bună credință în bunătatea și îndurarea împărătească, s'au întors la vetrele lor... *Câtă deosebire între Românii din Ardeal și cei din Bucovina!...*

Măreța adunare a deschis-o la orele 3 p.m. profesorul de teologie d. Dr. *Ștefan Șaghin*, care în cuvinte calde și adânc simțite arată scopul...

unării propunând de președinte pe urmașul vrednic al mării familii *Hurmuzachi* în persoana Baronului *Eudochiu Hurmuzachi*.

S'au expediat două telegrame: una Maj. Sale împăratului și alta I. P. S. Sale Mitropolitului *Dr. Vladimir de Repta*. Președintele adunării a dat apoi cuvântul preotului *Dr. Ipolit Tarnavsky*, reputat în dieta Bucovinei, care înainte de citi blângerea cătră Tron a rostit următoarea cuvântare — pe care o dau atât cât am putut-o prinde din gura condeiului:

Domnilor și Fraților,

Comentele acestea sunt rari în viața popoarelor. Noi suntem adânc pătrunși de importanța acestui moment și cu toții ne dăm seama, că în mâna adunării de azi e pusă soarta și viitorul bisericii și al neamului nostru. (Voci: așa este! Mari aplauze.)

Simțim că ziua aceasta de 4/17 Iulie 1911 e menită să o zi memorabilă pentru istoria bisericii românești din Bucovina.

Dacă ne aruncăm privirile asupra mulțimii adunate aici, ne cuprinde o înălțare sufletească și o bucurie deosebită, văzând că Românul în astfel de clipe are când e vorba de apărarea bisericii și a limbei strămoșești, știe să fie la datorie. (Voci: așa este! Mari aplauze.) Din toate unghiurile țărișoarei noastre au venit reprezentanți de ale tuturor păturilor, din care se compune corpul nostru național.

A venit nobilimea și darnicii noștri patroni bisericești. (Voci: să trăiască. Puternice aplauze.), funcționari mari de stat și o multime de preoți și învățători. (Voci: să trăiască preoții și învățătorii noștri! Puternice aplauze.) Din creșterii munților au sosit neașii noștri munteni — fala națiunii românești, — au venit plăieșii lui Ștefan-Vodă din părțile Rădăuților, Sucevei, Storojinețului și Siretului, au venit fruntașii comunelor, — puterea națiunii noastre, — iar din jurul Cernăuțului și de peste Prut au venit frații noștri răzlețiți a căror soartă este o luptă continuă în contra slavismului cunoscut. (Voci: trăiască Razeșii. Aplauze.) Au venit și de aceia, cari în lupta aceasta și-au pierdut în parte graiul strămoșesc, dar în inimă și simțăminte au rămas Români adevărați. (Voci: așa este! Trăiască frații străinați! Inflăcărare aplauze.)

Toți au grăbit astăzi încoace, ca să apere o cauză sfântă, să apere una din cele mai sfinte tradițiuni din țară, să apere crâmpa de pământ românesc, această întințură de rai, cum o numește poetul, să apere adevăratul caracter românesc al bisericii bucovinene! (Voci: așa este! Mari și puternice aplauze.)

Poste zece mii de Români și-au spus și întărit vînta cu iscălitura lor proprie și alte cinci mii stau în fața drept mărturie, că nu voiesc ca biserica românească, care a fost întemeiată de strămoșii și voevozii noștri moldoveni, să se înstrăineze și să-și piardă caracterul ei românesc. (Voci: așa este. Inapoi la Galația cu Rușii. Mari aplauze.) Acești voevozi au ridicat aceste plaiuri, din avere românească, cu sudoarea sânelor lor și salăhorilor români, sfintele mănăstiri, aceste locașuri mărețe, la care se închină și astăzi românul nostru, aceste mărturii netăgăduite a măiestriei noastre istorice pe pământul Bucovinei și cari au fost înzestrate de întemeietorii lor cu moșii mari bogate din cari fiecă bucățică de pământ a fost apărută și stropită cu sângele strămoșilor noștri! (Voci: așa este! Afară cu porcii din biserica noastră! Mari și inflăcărare aplauze îndelung prelungite.)

Și tu și când voevozii noștri ar fi presimțit că biserica întemeiată de ei pe aceste plaiuri, va avea odată să poarte luptă grea pentru păstrarea caracterului ei românesc, au lăsat cu limbă de moarte, ca zămislele lor pământești să fie îngropate în cuprinsul acestei țări, între zidurile mănăstirilor ridicate și înzestrate cu averile lor, ca asemenea unor sentinele, să privegheze în toate timpurile, ori de să pătrundă aici în țară nealterat, odorul dăruit nouă de dăzii — Biserica românească! (Voci: așa este! Mari aplauze. Puternice strigăte: Afară cu Rușii!)

Fraților Români,

A sosit vremea!... și acum este timpul când trebuie să cităm lumii că înțelegem graiul acestor morminte, că trebuie să arătăm lumii că suntem urmași vrednici ai acestor mari înaintași! (Inflăcărare aplauze.)

Domnilor și Fraților,

Încă din timpul împăratului Iosif al II-lea a început să curgă din Galația învecinată puvoii Rutenilor în țărișoara noastră. Mulți și-au lăsat chiar legea trecând la biserica noastră și s'au așezat în satele românești dintr-o Nistru și Prut. Și cine știe cât de greu învățau să vorbească în limba străină și cu câtă neplăcere o vorbește, dar știe pe de altă parte cât de ușor învăță Românul bucovinean limbi străine, acela ușor înțelege cum s'au putut ruteniza, în decurs de câteva decenii numai, o mare multime de sate odată curat românești...

Tot mai mult și mai mult s'au întins Rutenii în țară, neșaparați de nimeni, și mai ales în biserică. Post după post ni-au răpit în conducerea diezei și astăzi cer chiar să aibă întocmai atâția reprezentanți la dreapta bisericii, ba ce e mai mult, cer și un vladică, care să fie Mitropolit după iubitul nostru arhipăstor. (Voci: Afară cu porcii din biserica noastră! Inapoi la Galația de unde au venit!)

Ce s'ar întâmpla atunci, ușor se poate prevedea. (Voci: Să piară, să piară să nu mai ajungă acele zile!) Mitropolitul rutean (Voci: Să piară!) cu consilierii săi ruteni (Voci: Să piară porcii! Dă Doamne brâncă întru înșii!) ne-ar cărmui și pe noi Români, se n-țelege că numai spre binele nostru nu. Limba rutenă ar a-

junge să fie prima limbă în dieceză iar scumpa noastră limbă ar fi fugărită din toate părțile (Voci: Piară Rușii!)

Fraților Români,

Ca să nu mai ajungem acele zile de rușine, de ocară și de durere pentru noi Români, nu ne rămâne alta, decât (Puternice strigăte: Să fugărim Rușii la Galația, să ucidem porcăria!) să rugăm pe Majestatea Sa (Strigăte de să trăiască care țin câteva minute; puternice aplauze) prea bunul nostru împărat, să se îndure prea grațios și să încuviințeze, pentru Rutenii bucovineni înființarea unei episcopii proprii în părțile rusești, iar nouă să ne rămână mitropolia românească, așa cum am moștenit-o dela strămoșii și voevozii noștri. (Voci: așa este. Inflăcărare aplauze.)

Iată asta se cere în petiția de care e vorba și care are să fie predată încă și Excelențelor Lor I. P. S. S. Mitropolitului nostru, ministrului președinte, ministrului de culte și președintelui țării cu rugămintea ca Excelențele Lor să binevoiască a sprijini această petiție la Majestatea Sa, prea bunul nostru împărat (Voci: Trăiască M. Sa. Puternice aplauze.) Petiția a fost compusă după multă precumpănire și chibzuință de fruntașii clerului nostru în conțelegere cu fruntașii noștri mirenii. Și dacă cineva nu s'ar încrede, pe deplin în acești fruntași ai neamului nostru, acela să asculte de povata istoriei, care a fost în totdeauna o învățătoare fără greșală a omenimei. (Voci: ne încredem! Trăiască conducătorii noștri! Mari și îndelungate aplauze.)

Domnilor și Fraților,

În două rinduri s'au aflat Români ardeleni, cam în asemenea situații, cum ne aflăm noi astăzi. La anul 1848 era vorba de unirea Ardealului cu Ungaria. Făcându-s'a unirea cu învoirea Românilor? Nu! (Voci: Piară Rușii. La Galația de unde au venit!) Prin graiul marelui Simeon Bărnuțiu, care a ținut în chestia aceasta memorabilul discurs din 2/15 Maiu în Blaj, ei s'au declarat în contra unirii. În entuziasmul său pentru cauza cea sfântă și mare Bărnuțiu a rostit cuvintele: „Mai bine să ne coborim cu toții în morminte la părinții noștri încoronati cu glorie, decât să lăsăm un amestec nenorocit și blăstămat, fericitilor noștri strănepoți”. (Voci: așa este! Mari puternice aplauze.)

Aproape cincizeci de mii de Români, au votat sub impresia acestor cuvinte — acolo în Câmpia Libertății pe valea Tirnavelor — pentru autonomia Ardealului și în contra unirii cu Ungarii.

Astăzi, frații noștri din Ardeal și Ungaria, fericesc această eroică hotărâre de pe Câmpia Libertății, căci prin ea s'a pus baza politicii lor naționale de mai târziu, politică, care i-a întărit ca națiune și i-a ferit de maghiarizare. (Voci: așa este! Nu ne trebuie unire cu Rușii.)

Domnilor și Fraților,

Dela nimicirea vechii lor metropolii și până la 1864 au fost iarăși ardelenii uniți cu Sărbii, pe terenul bisericesc, așa cum suntem noi acum uniți cu Rutenii. În acel an au rupt legăturile bisericești și în urma separării li-s'au reclamat o multime de jertfe materiale pe care le-au suportat. Și au înființat Mitropolia și Episcopiiile lor proprii și biserica lor a devenit zidul cel mai puternic de apărare în conservarea naționalității noastre și în luptele contra maghiarizării. Ceea ce a fost bine și folositor în cel mai mare grad pentru frații noștri Ardeleni, aceea, în asemenea împrejurări trebuie să fie de folos și învățătură pentru noi. (Voci: așa este! Inflăcărare aplauze.)

Drept aceea să zicem și noi astăzi într'un glas cu Simeon Bărnuțiu: „Mai bine să ne coborim cu toții în morminte la părinții noștri încoronati cu glorie, decât să lăsăm un amestec nenorocit și blăstămat, fericitilor noștri urmași!” (Voci puternice: Așa este. Inflăcărare aplauze prelungește câteva minute.)

Destul cu amestecul cu Rutenii în casa și biserica noastră prin care am pierdut până acuma atât de mult. (Puternice strigăte: Piară Rușii! mari aplauze.) Afară! pentru totdeauna cu Rutenii din biserica strămoșilor și voevozielor noștri moldoveni. (Voci puternice: Afară cu Rușii! Inapoi la Galația!)

Să se despărtească de noi, să rămâne de capul lor, înființeze și episcopie în părțile rusești, iar Mitropolia și Mitropolitul, chiar cu prețul vieții, Fraților Români, să ne rămână nouă Românilor bucovineni, așa cum ne-au lăsat-o strămoșii și voevozii noștri, așa cum o avem noi astăzi și cum trebuie să o lăsăm urmașilor noștri. (Inflăcărare aplauze care durează câteva minute.)

*

În senzul acesta e făcută și rugămintea cătră Împăratul, care s'a cetit de Părintele *Ipolit Tarnarschi* și a fost primită cu mare însuflețire. E o petiție lungă și dureroasă, făcută de bătrânul *Profesor Eusebiu Popovici*. Într-o limbă dulce moldovenească, marele istoric bisericesc, arată Împăratului, drepturile istorice ale Românilor Bucoveneni în Biserica lor strămoșească și-l roagă cu cea mai fiască supunere să se îndure prea grațios de cel mai credincios și mai loial popor față de tronul Habsburgic și să-i dea dreptatea, care i-se cuvine...

Și nici un murmur, nici o protestare, contra acestui tron împărătesc, care to-

lerează, aici ca și în Ungaria, mișcările de veacuri contra unui popor fără noroc, care a dat sânge, vieți, bani și muncă pentru întărirea și susținerea lui...

Alexandru Isăceanu.

P. S. Toate corespondențele mele din Bucovina sunt semnate. Acestea pentru binevoitori....

Árpád și Kálmán.

— Situația politică. —

Patru zile de-arîndul, discuția din parlament — dacă votările nominale fără sfârșit, întreruperile mai mult sau mai puțin fără spirit, și izbucnirile violente se pot numi discuție parlamentară — s'a dus în jurul acestor două nume: Árpád și Kálmán.

Árpád e comună ungurească din Bihor, unde, la un banchet, deputatul *Kálmán Tisza* Kálmán fratele lui *Tisza István*, a numit minoritatea obstrucționistă o minoritate „inconștientă”.

Și patru zile de-arîndul, aceste două nume au fost scrise, alături, pe pagina întâi a analelor parlamentare; patru zile au fost nemuritoare, ca a cincia să dispară din nou în necunoscutul de unde i-a scos la suprafață, pe o clipă, întâmplarea oarbă.

De mâne încolo obstrucția opoziției justhiste își reia tactica din trecut, renunțând la arma obstrucției tehnice de care au uzat zilele aceste. Pentru azi au mai rămas de cri trei votări nominale, iar mâne vrea să vorbească contele *Andrássy*, fostul ministru de interne. Opoziția a hotărât, deci, să „întrerupă” pentru ziua de Sâmbătă obstrucția tehnică, dând prilej să se mai rostească și câte un discurs care să provoace discuții. E însă de prevăzut că această „întrerupere” va fi de durată mai lungă și că opoziția nu va mai reveni, exclusiv, la arma obstrucției tehnice, împiedecând discuția prin provocări de votări nominale.

Firește, succesul moral al opoziției nu este desăvârșit, pentru că n'a reușit să obțină dela contele *Tisza Kálmán* retractarea, în parlament, a unor cuvinte rostite în afară de parlament. Cu atât mai desăvârșit este însă succesul real: aceste patru zile din urmă au dovedit că o opoziție de 30—40 de membri e în stare să împiedece luni întregi ori ce discuție parlamentară, prin votări nominale. Opoziția justhistă a dovedit că poate să împiedice discuția și, în consecință, și votarea reformelor militare pe calea obstrucției tehnice. Motive de ordin superior impun însă, deocamdată, o altă tactică.

Trebuie să li-se dea cuvânt „marilor” patrioți opoziționali, ca prin numele și autoritatea lor, puse în serviciul opoziției, să câștige simpatii pentru lupta ce-o duc. Oricât de puțin putem aproba noi, Români și celelalte națiuni nemaghiare, discursul din săptămâna trecută a contelui *Apponyi*, din punct de vedere unguresc și, în consecință, și votarea reformelor militare pe calea obstrucției tehnice. Căci doară introducerea limbei ungurești în armată, ca Ungaria să se apropie cu un pas de utopia șovină a unui stat unitar, național unguresc.

Și tot atât de bine primit va fi și discursul de mâne al contelui *Andrássy*...

Opoziția ar fi fost de-adreptul naivă dacă n'ar fi dat putința unor bărbați politici cu nume să ridice prin discursurile lor nivelul moral al obstrucției parlamentare.

Oricât se străduiește guvernul să ridiculizeze prin presa ce-i stă la dispoziție obstrucția opoziției actuale, realitatea dovedește că guvernul a ajuns într-o situație dificilă, în cea dintâie situație gravă de când e la cârmă. Și va fi nevoie și de alte măsuri, nu numai de „paciință” cum spunea contele Héderváry, ca guvernul să iese învingător din lupta aceasta.

Inercările de avangardă s'au terminat pe linia întreagă în favorul opoziției.

Serbătorirea lui Apponyi.

Eri seara, partidele opoziționiste au organizat un banchet în onoarea contelui Apponyi, ca dovadă de recunoștință pentru discursul rostit Sâmbăta trecută, la care au luat parte toate partidele opoziționiste, cu excepția partidului naționalităților, a democraților și a partidului țărănist.

Acest banchet a fost primul semn vădit de apropiere între cele două fracțiuni independiste: justiști și kossuthiști.

Cel dintâi toast l-a ridicat Justh Gyula, căruia a răspuns contele Apponyi, exprimându-și bucuria că partidele independiste s'au unit și luptă alături împotriva reformelor militare.

Toastul lui Justh a fost o energică declarație de război la adresa guvernului și un apel către toți opoziționiștii să lupte umăr la umăr, *ca din reformele militare să nu se facă lege, pentru că votarea lor va însemna moartea ideilor independiste*. Nimeni să nu se sparie de amenințarea cu alegeri noi, fiindcă de aceste alegeri numai guvernului trebuie să-i fie teamă!

Eroul dela Port-Arthur.

Arad, 21 Iulie.

Pământul țării românești, acest pământ cutremurat de atâtea ori de viforul vitejiei românești, primește azi pe liberile sale întinderi un oaspe mare și slăvit. Generalul Noghi, eroul de proporții legendare al japonezilor, biruitorul Port-Arthurului a sosit acum două zile la București și frații noștri liberi au știut să-l întâmpine cu toată slava ce se cuvine unui erou al libertății naționale.

Poate nicăiri ca în România evenimentele de-o importanță universală legate de numele generalului Noghi n'au stârnit la timpul său o însuflețire mai caldă, mai sinceră și mai dănuitoare. Numele acestui erou, cel mai mare al secolului din urmă, n'a fost rostit nicăiri și cu mai multă admirație și pildele de-o neînvinsă vîrtute militară și de-o învăpăiată dragoste de neam ce s'au desfășurat în preajma zidurilor dela Port-Arthur, n'au fost înțelese mai deplin decât de acei, cari le daseră înșiși abia cu două decenii înainte, în admirația nu mai puțin generală a lumii, în fața Griviței și-a Plevnei.

De aceia, astăzi, când acest erou face fraților noștri liberi cîntec de a-i vizita, ei îl sărbătoresc c'o mai adevărată și mai multă sinceritate decât cum i-s'a dat să întâmpine pe aiurea. Considerante de ordin diplomatic nu turbură armonia însuflețirii și însuflețirea aceasta izvorește îmbielșugată din sentimentul iubirii de țară — pentru cel ce a știut să dea una din cele mai strălucite dovezi de strălucirea nobilă a acestui sentiment.

Dăm la vale, după ziarele din țară, a-

mănunțele frumoase ale sărbătoririi de care a avut parte generalul Noghi:

La Dadilov și Kitila.

Marti la orele 7 și 30 dim. cu un tren special, eroul dela Port-Arthur, mareșalul Nogi, și cei doi coloneli japonezi cari îl însoțeau au părăsit Capitala pentru câteva ceasuri spre a vizita tabăra militară dela Dadilov și fortul Chitila, cea mai de seamă întărire militară a noastră.

Aci se aflau dnii N. Filipescu, ministru de război, general Popovici, secretar general la minister, generalii Crăiniceanu, Aslan și Costescu; dnii colonel Burghilea, major Rășcanu, Iacobini, col. Grigoratu, locotenentii aghiotanți Filitti, Moscu, Duca și Rădulescu.

Fix la orele 7 jum. trenul special a pornit din gară cu toți ofițerii mai sus citați.

La sosirea distinșilor oaspeți gornistii au supreună cu d. ministru de război, și toți ceilalți ofițeri în automobile, ducându-se pe câmpul de exerciții.

Intrarea în tabără s'a făcut sub un arc de triumf, împodobit cu drapele românești și japoneze.

Pe câmp se aflau înșirate 4 baterii de artilerie și anume bat. 5, 19, 16 art. și divizionul de artilerie călăreață, precum și un escadron din regimentul 4 roșiori.

Bateriile de artilerie erau puse sub comanda dlui maior Rudeanu, comandantul școalei de tragere, iar escadronul de cavalerie, sub comanda dlui căpitan Ciocâlțeu.

La sosirea distinșilor oaspeți gornistii au slănat onorul iar trupele au prezentat armele.

Mareșalul Nogi a trecut imediat trupele înșirate în revistă, în mijlocul uralelor soldaților.

După trecerea în revistă artileria și cavaleria au defilat în fața eroului japonez.

Ambele arme au defilat în galop.

Bateria călăreață a defilat în galopul mare, făcând o deosebită impresie asupra mareșalului Nogi și colonelilor Ioshida și Moriakka.

Terminându-se defilarea artileria s'a retras spre a ocupa unele pozițiuni indicate mai din vreme spre a executa o temă de luptă.

În acest timp escadronul de roșiori a executat numeroase exerciții.

Mareșalul Nogi la sfârșitul acestor exerciții și-a exprimat în nenumărate rînduri admirația pentru cavaleria română.

*

Luptele s'au ținut mai bine de un ceas și jumătate.

S'a făcut în primul rînd recunoașterea terenului și inamicului și apoi așezarea bateriilor în linie de bătaie.

Odată bateriile așezate s'a deschis focul contra inamicului cu obuze de război. Focul a ținut o jumătate de oră, alternând între focuri la intervale și focuri cu repetiție.

Înainte de terminarea luptei o baterie și-a schimbat poziția în câteva minute.

Mareșalul Nogi a urmărit cu binoculul cele mai mici mișcări și în dese rînduri fața lui posomorită, era luminată de un zîmbet de mulțumire. Focurile repetate ale tunurilor — pornite din patru părți îi reaminteau poate momentele de neuitare dela cea mai groznică luptă a cărui erou a fost.

După încetarea focului s'a dus în apropierea unei baterii, examinând cu atențiune tunurile.

Apoi cu automobilele distinșii militari japonezi, au fost conduși pe locul unde se afla inamicul spre a constata rezultatele focului artileriei.

Rezultatele au fost mai mult decât mulțumitoare.

Întreaga armată inamică, formată din trupe automate, în marș, a fost distrusă.

Mareșalul Nogi, vădit impresionat și-a exprimat satisfacțiunea pentru modul cum a fost executată tema luptei.

La fortul Kitila.

De pe câmp, în uralele trupelor, oaspeții japonezi, cu întreaga suită s'au înapoiat în gara Mihai Bravul.

Aici, înainte de a se urca în tren, au fost fotografiați în mijlocul ofițerilor noștri.

Apoi trenul special, a pornit spre portul Kitila, pe linia de centură a Bucureștilor.

Fortul Chitila e unul dintre cele mai interesante modele de fortificație permanentă. E astfel construit că poate primi și adăposti 3—4 regimente de infanterie. Pentru serviciul gurilor de foc ce le posedă, sunt necesare două baterii de artilerie de cetate.

E înarmat cu tunuri de diferite calibruri. În acel fort e așezată cupola oscilantă cu tunuri Krupp de 150 mm. calibru. Fortul are apoi tunuri obuziere de 210 mm. și tunuri de 150 mm. și 57 mm. în flancuri, precum și în fortul interior numit reduit.

Vizitarea acestui fort e de un mare interes pentru ori care militar și civil care cunoaște și apreciază importanța fortificațiilor permanente în apărarea orașelor de seamă dintr'un stat.

În fața fortului se afla o companie de onoare, sub comanda dlui căpitan Tamara, care a dat onorurile.

În fort mareșalul Nogi și ceilalți ofițeri japonezi, au fost conduși în primul rînd în cancelarie.

Aci d. general Coandă, a dat explicațiuni asupra întregului fort pe niște hărți speciale.

Apoi cu toții s'au urcat în cupola oscilantă unde s'au executat diferite exerciții de tragere cu obuze de manevre.

După ce s'a făcut vizitarea celorlalte cupole la 2 ore, eroul dela Port-Arthur, a fost condus în sala de onoare unde s'a dat un banchet.

În tot timpul mesei a cântat muzica reg. I. I. fof Nr. 21, Nu s'a ridicat nici un toast.

La orele 3 masa s'a terminat, iar oaspeții au fost conduși cu trenul special în gara Kitila.

La plecare, toate tunurile din cupolă au tras câteva salve, ca un omagiu marelui erou militar japonez.

Mareșalul Nogi a ținut să lase o amintire a vizitei făcute fortului Kitila, iscăind în registrul de zi.

Din gara Kitila, trenul special a plecat la orele 3 și 20, ajungând în gara de Nord la ceasurile 4 fără 25.

Vizitele în capitală.

La orele 5 d. a. misiunea japoneză însoțită de domnii generali Popovici și Costescu, de dnii majori Rășcanu și Palada și de lt. Dragalina, a plecat în automobile dela otelul Bulevard, spre arsenalul armatei, au vizitat apoi rînd pe rînd Pirotechnia armatei, muzeele dela șosea, și în urmă „Vatra luminoasă”.

La Pirotechnia armatei, misiunea a fost primită de d. colonel Constantin Hepites, directorul Pirotechniei, care a condus pe vizitatori prin toate încăperile Pirotechniei, prin laboratoare și prin fața depozitelor cu munițiuni. Generalul Nogi a cerut mai multe informațiuni asupra materialului din care se fabrică încărcăturile, mai ales acelea destinate tunurilor de toate categoriile.

La arsenalul armatei, oaspeții au fost deosebiți de d. col. Constantin Solia, directorul arsenalului, care a condus pe mareșalul Nogi și însoțitorii săi prin toate sălile arsenalului și prin muzee.

Mareșalul Nogi, a cercetat foarte de aproape în deosebi reliefele, armele și obiectele vechi din muzee precum și toate trofeele, semne vădite ale eroismului armatelor române, în cursul veacurilor.

Mareșalul Nogi își exprimase dorința de a vizita un institut de invalizi militari, cum însă un asemenea institut noi nu posedăm (Azilul invalizilor din str. Carl Lueger, nereprezentând ceea ce mareșalul înțelegea) oaspeții străini au fost duși pe la unele societăți filantropice.

Banchetul dela hotelul Bulevard.

La orele 9 seara s'a servit în sala de marmură a hotelului Bulevard banchetul oficial dat de d. ministru de război N. Filipescu, în onoarea mareșalului Nogi și celor doi coloneli japonezi.

La acest banchet au participat 26 persoane și anume: mareșalul Nogi; colonelii japonezi Ioshida și Moriaka; d. Nicu Filipescu ministru de război; generalii: Crăiniceanu; Culcer; Coandă; R. Boteanu; Lambrino; Hârjeu; Popovici; M. Boteanu; Gheorghiu; Costescu; Georgescu; Zottu; Asan; Papadat; Pompilian și Mine; maiorii Rășcanu și Iacobini și lt. Filitti și Duca.

Toți domnii ofițeri erau îmbrăcați în mare ținută cu decorațiile pe piept. D. ministru Filipescu purta Steaua României.

Mareșalul Nogi purta pe piept lenta ordinului japonez „Soare răsare” în gradul cel mai înalt.

Se afirmă că acest ordin nu-l posedă decât împăratul Japoniei, și generalii Nogi și Oyama, cei doi eroi ai războiului ruso-japonez.

La orele 9 precis, d. mareșal Nogi, în mare ținută, urmat de colonelii Ioshida și Moriaka de asemenea în mare ținută, apărură în sala banchetului.

D. ministru Filipescu a primit pe mareșalul Nogi recomandându-l asistenței.

După ce s'au făcut recomandățiunile, o fetiță îmbrăcată în alb și un băiețel Alexandru și Alexandrina, au oferit mareșalului Nogi două frumoase buchete de flori, având fiecare câte 6 rose albe și 6 rose roșii, culorile naționale ale Japoniei.

În aceste buchete se afla fixat un bilet cu următorul cuprins:

„Venerabilului învățător al poporului japonez, Excelenței Sale generalul conte Nogi Maresuka, Să trăiți!”

Bine a-ți venit pentru noi.

Alexandru și Alexandrina.

Contele Nogi a fost foarte viu surprins de acest dar, și cu o emoțiune pe care abia și-o reținea luând buchetul a sărutat pe cei doi copilași.

*

După această scenă duioasă, toți invitații s'au așezat la masă.

Mareșalul Nogi a luat loc în mijlocul mesei în fața dlui ministru Filipescu, care avea în dreapta sa pe d. colonel Mariaka, atașat militar pe lângă legățiunea din Viena, iar la stânga pe d. general Lambriano din cavalerie.

Mareșalul Nogi avea în dreapta sa pe d. general Crăiniceanu, iar în stânga pe d. colonel Ioshida care era alături de d. general Zottu.

În tot timpul banchetului, orchestra reg. 4 Ilfov Nr. 21 condusă de valorosul capel maiestru căpitan P. Namian, a distrat asistența cu frumoase melodii și arii de autori celebri.

La șampanie d. N. Filipescu ministrul de război a rostit în franțuzește următorul discurs:

Domnule general,

Am onoarea să vă urez bun venit în numele corpului nostru ofițeresc, care prin mine, vă aduce toate omagiile datorite nu numai gradului dar și renumelui dv.

Ofițerii noștri vă cunosc de mult timp. Dănași v'au urmărit pe câmpul de bătaie și cunosc bine cele mai mici amănunte ale luptelor dv. vitejești.

Astăzi le dați prilejul unei senzațiuni nespuse: aceia a contactului material cu gloria însăși.

Vă mulțumim din suflet.

Sunteți un soldat fericit, domnule general.

Dv. ați cunoscut toate bucuriile la cari un ofițer, poate să viseze.

Ați cunoscut emoțiunile bătăliilor nedecise, beția triumfului, aclamațiunilor unui popor în delir, pe care, după mulți ani de reculegere și de pregătire l'ați făcut să cunoască primele surăsuri ale victoriei.

Și acum, după ce ați străbătut dela un cap la altul continentul nostru și după ce vi-s'a oferit prin toate capitalele liniștitei dar prestigioasei noastre Europe, înalta răsplată a gloriei, să îmi permiteți să adaug și eu la nenumărații dv. lauri o mică ramură și să strig cu un accent de vie admirațiune:

Trăiască Majestatea Sa
Impăratul Japoniei.

*

La sfârșit strălucitoarea asistență a izbucnit în entuziaște urale, iar orchestra a intonat imnul imperial japonez.

D. mareșal Nogi, răspunzând dlui ministru de război, a ținut în limba japoneză cu o voce sonoră următorul discurs:

Excelență,

Onorați Domni ofițeri,

Am distinsa onoare și marea plăcere de a exprima profunde mele mulțumiri Excelenței sale domnului ministru de război pentru cuvintele atât de măgulitoare și amabile ce mi-a adresat și pentru primirea ce mi-s'a făcut pretutindeni.

Mă tem numai să nu fi meritat laudele ce a binevoit să-mi aducă domnul ministru.

Sunt peste măsură de măgulit de amabilitatea și prietinia ce mi-s'a arătat pretutindeni pe tot lungul drumului străbătut în România dela frontieră, nu numai din partea ofițerilor, dar și din partea întregului popor.

Pentru aceasta, cu toată energia sufletului meu, mulțumesc și am convingerea că bunele relațiuni ce există între țările noastre vor deveni și mai intime.

În general, suntem foarte recunoscători pentru toate lucrurile atât de interesante și instructive ce ne-ați arătat și pot să-mi exprim convingerea că armata regală română poate fi mândră de excelența ei organizare și de rezultatele generale ce a obținut în instrucția ei practică.

Vă asigur excelență și iubirii mei camarazi că adânc mișcat voi duce cu mine în Japonia cele mai frumoase suveniri despre încântătoarea d-voastră țară, udată de albastra Dunăre, descrisă atât de frumos de poeți, de M. S. Regina Elisabeta, de Carmen Sylva.

Excelență și iubii camarazi ridic paharul și beau în sănătatea M. S. Regelui Carol I-ii, Augusta Sa familie română și armata ei.

*

Discursurile au fost traduse din franțuzește în nemțește și apoi în limba japoneză și vice-

versa, de către domnii maior Rășcanu și colonel Ioshida.

La sfârșitul discursului mareșalului Nogi, orchestra a intonat imnul regal român.

Banchetul a luat sfârșit la ora 11, după care întreaga asistență a trecut într-o a doua sală unde s'a servit ceaiul.

În timpul acesta au mai sosit toți dnii ofițeri superiori comandanți de corpuri, din Garnizoana București, în ținută de serviciu, printre cari am remarcat pe dnii: colonel Socec, Teodorescu, P. Zaharescu, C. Baranga, Vinescu, Albu, directorul pulberăriei, Boboc etc.

La orele 11 jum. mareșalul Nogi urmat de ofițerii japonezi și-a luat seara bună dela toți cei de față, retragându-se în apartamentele sale.

Puțin în urmă au părăsit hotelul Bulevard toate persoanele de față.

Scrisori din București.

Hoții de baloane. — Bucureșteanul spiritual. — Ajutoare pentru inundați. — Confiscarea armelor Manlicher.

București, 7 Iulie.

Mai zilele trecute a produs mare haz o telegramă, care anunța că un individ a fost atât de isteț, încât a furat întreg coperișul gării de vest din Budapesta. Abilii strănepoți bucureșteni ai lui Mercur și-au ținut de a lor datorie să nu se lase întrecuți de colegii lor de meserie din Budapesta. Un furt săvârșit în împrejurări identice trebuia să le salveze faima de a fi dat din mijlocul lor atâtea personalități, cum a fost Manolescu zis și prințul Lahovary, iar în timpul din urmă Aneta Constantinescu, arestată la Cernăuți. Ocazia spre a se ilustra li-s'a dat zilele acestea punând ochii pe balonul, cu care căpitanul Thomik a făcut acum două săptămâni ascenziuni, aruncându-se apoi dela o înălțime de opt sute de metri, de unde, grație unei umbrele, care, deschizându-se, împiedeca accelerarea, cădea foarte lin la pământ.

Căpitanul Thomik tocmai se pregătea să plece la Craiova cu balonul său spre a da și acolo o reprezentare. Eri însă se prezentează la aerodromul dela Chitila, unde era lăsat balonul, doi indivizi, cari, dându-se drept trimeși ai căpitanului Thomik cerură să li-se dea balonul spre a-l duce la gară. Cererea le-a fost satisfăcută, nebanuind nimenea că are a face cu niște simpli hoți. Când, după amiazi proprietarul a venit la aerodrom, a rămas uimit auzind cele petrecute. A reclamat deci cazul poliției de siguranță, care caută acum pe îndrăsnitei hoți, cari au avut de grijă să dispară deocamdată fără a li-se putea da de urmă, spre a întrece astfel pe colegii lor de meserie dela Budapesta, cari au fost prinși așa de curind.

*

Primirea făcută generalului Noghi a fost într'adevăr vrednică de un viteaz ca dânsul. Eri și azi eroul dela Port-Arthur a fost obiectul celor mai călduroase simpatii din partea obștei românești. La banchetele ce s'au dat în onoarea lui s'au arătat motivele pentru cari poporul românesc își exprimă admirația față de dânsul: Vitejia lui și dragostea de neam și țară, care trebuie dată drept pildă tinerimei tuturor popoarelor.

O scenă interesantă, care dovedește spiritul ager al bucureșteanului, s'a petrecut eri, pe când generalul se întorcea dela Chitila. Pe trottoare se îngrămădisise lumea, spre a-l vedea și a-l saluta, când va trece. În fața „Imperialului” câțiva nemți nuși puteau explica entuziasmul manifestat de Români față de marele viteaz. Se încinse o discuție animată între ei și colegul lor dela masă, un bucureștean hazliu și plin de duh.

— Vezi, ce rost are însuflețirea asta pentru un om, care n'are nici o legătură cu țara sau cu

„Asociațiunea industriștilor de mobile” din Brașov

mobile

recomandă în aten-
ția on. public, depo-
zitul său bogat în

pentru camere de dormit, sufragerie, camere-garcon și saloane la în întreprindere efptuirea aranjamentului complet al locui țelor și bucătărilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetăriile lor. — — — — —

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloge gratuite!

A „Brassói Batorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkeze”, Strada Vămii nr. 36.

poporul românesc? Nu-și poate omul explica. A mai trecut Noghi și prin alte capitale. Nicăiri însă nu i-s-a făcut o primire ca aici. De pildă la Viena, a fost primit cu o adevărată răceală. Și doar Viena e capitala unui imperiu...

Bucureșteanul isteț clipește din ochi, încrețit fruntea și aruncă câțiva nori de fum albaștri din regala-i fumată pe jumătate:

— Apoi să vezi dumneata. Noi Românii prețuim vitejia și admirăm pe cei cari se disting în războaie. Nouă ne sunt dragi bărbații de arme. În trecut noi am stat veșnic cu armele în mâni, războiul era pentru noi ceva înălțător. Noi numai prin arme ne-am putut menține. Pe când Austria d-voastră n'a cucerit nimica prin arme. Știi proverbul: Duma Alii bella gerant, tu, felix Austria, nube! E firese deci ca în Viena să fi fost primit cu răceală un viteaz ca Noghi, precum e foarte firese ca noi să-l primim așa precum vezi!...

Austriacul a plecat ochii cu rușine, în timp ce bucureșteanul se scula salutând respectuos. Toemai trecea automobilul cu care Noghi se întorcea dela Chitila.

În întreaga țară s-au lansat liste de subscripție pentru ajutorarea celor rămași pe drumuri în urma inundațiilor din săptămâna trecută. Colectarea sumelor merge cam anevoie. În tot cazul nu progresează așa ca după inundațiile cari au avut loc la Paris. Așa suntem noi Românii. Ne înduioșăm mai repede de năcazul străinului decât de al propriului nostru frate. Acum în fruntea mișcării pentru ajutorarea țăranilor moldoveni s-au pus chiar principii moștenitori, cari au sosit eri în capitală spre a organiza colectarea de mijloace pentru ajutorarea victimelor.

A. S. R. Principesa Maria a luat prezidenția comitetului constituit spre acest scop, numind de secretar pe dl. Lucasievici, secretarul general dela ministeriul de domenii. În același timp Principesa a intervenit ca Banca Națională, care a primit să centralizeze fondurile adunate și să ia măsuri ca și sucursalele ei din provincie să facă același lucru. Listele de subscripție pentru ajutorarea inundaților se vor emite sub propria iscălitură a principesei Maria și se vor încredința tuturor persoanelor și societăților, cari vor primi să consacre o parte din activitatea lor pentru acest scop nobil și umanitar.

Se știe că dela arsenalul armatei au fost furate mai multe arme sistem Manlicher, cari au fost vândute Albanezilor, ce plecau din țară spre a se înrola în rândurile revoluționarilor din Albania. La bucurești autoritățile au reușit să pună mâna pe câțiva Albanezi, cari făceau pe mijlocitorii între hoți și cumpărători. De asemenea s-au găsit și câteva arme de curind cumpărate. Cercetările continuă.

Se pare însă că această operație s'a practicat nu numai la București, ci și la alte depozite de arme din țară. Căci îndrăzneala acestor oaspeți a întrecut orice margini. Drept aceea ministrul de interne a dat un ordin, prin care pune în vedere autorităților din întreaga țară să confişte orice arme sau carabine sistem Manlicher ce vor afla, fie că vor purta sau nu numărul seriei. Armele confiscate nu se vor restitui decât după dovedirea provenienței lor.

Corresponden.

Conferința d-lui Pîrvan.

— Cursurile din Văleni. —

Vălenii de Munte, 19 Iulie.

(Dela corespondentul nostru). Luni după amiază și-a început d. profesor V. Pîrvan conferința anunțată despre romanizarea Tracilor din nordul Dunării:

Intocmai ca o plantă pe care o smulgi din pământul în care a crescut — spune d. Pîrvan — și o răsădești ca să înflorească în altă parte, unde va stagna și se va ofili cu desăvârșire, așa se întâmplă și cu un popor pe care îl iei și-l muți într-un loc într-altul. El nu va putea progresa; cel mult nu va decădea, admitând că e un popor nomad. Știm însă că popoarele nomade n'au nici un fel de cultură nici nu s'au păstrat urme despre un trecut cultural al acestora, prin urmare poporul Trac din nordul Dunării nu e un neam care a

imigrat pe pământul acesta, ci a fost găsit de cucerirea romană cu viața și așezămintele lui statornicite.

După cucerirea romană, poporul acesta, plin de viață, despre care nu putem admite legenda — că a fost stârpt cu desăvârșire, după ce toți bărbații au căzut în război deoarece știm că unele dintre triburile dace s'au supus pașnic cuceririi romane — s'a retras la țară, iar alții cari au trăit încă multă vreme în luptă cu Romanii, au tăbărit în părțile muntoase din nordul Ardealului de azi. În poporul Trac cuceritorii Romani au găsit un element foarte apt pentru romanizare, iar acesta la rândul ei se făcea în mod lent prin viața culturală foarte pronunțată a orașelor ridicate de cuceritorii — ajutați prin curentul ce pulsa dela Italia în provinciile subjugate și vice-versa, în mod foarte intensiv.

Vedem deci că originea poporului acestuia nu mai este o enigmă, și multămită în prima linie ambiției personale a celor subjugati — cari vroiau să iee și ei parte în viața administrativă a statului, cultura romană pătrunde și la sate, unde fiecare om ce vroia să-și câștige dreptul de cetățean roman, trebuia întâi să dea un examen de limba latină, și aceasta se făcea cu atât mai ușor că fiecare ținea să nu fie recunoscut că e provincial.

Astfel pe timpul lui Mare Aureliu romanizarea era desăvârșită.

Năvălirile barbare cari au urmat după aceasta n'au nimicit cultura romană ci au făcut-o să fie oprită o vreme pe loc în avântul ei luase. Din fața acestor năvăliri orașenii cu toată cultura lor și-au luat refugiu la țară în mijlocul poporului unde firește — cu tot ajutorul castelor militare — cultura s'a lăsat mai încet, neavând aceleași mijloace de înlesnire ca la orașe. Romanizarea a început însă și aici și e cert că exista pe atunci o mulțime însemnată de școale, ai căror învățători nefiind plătiți de stat, își dau toată silința să învețe copiii limba latină. Despre aceasta au rămas nenumărate urme și se păstrează o mulțime de cărămizi pe care e scrijelit alfabetul latin, și cari serveau pe atunci drept table de exerciții pentru școlari.

Că limba poporului trac a dispărut cu desăvârșire sub influența culturai romane, se explică prin faptul că Romanii aduceau cu ei o viață specifică ce nu era cunoscută la Traci, ale cărei numiri neputând fi traduse — din cauză că la aceștia lipseau cu desăvârșire — au fost împrumutate deadreptul din limba latină.

Seara la ceasurile 8^{1/2} s'a început cursul dlui profesor N. Iorga: Din istoria Romanilor după scrisori contemporane.

Cursul dlui Iorga.

Istoria se prezintă în diferite nuanțe, scrisă de diferiți autori cari imprimă acestui studiu personalitatea lor fără a micșora cât de puțin adevărul evenimentelor. Felul înfățișării acestuia atărnă în totdeauna de temperamentul autorului. Vor fi însă unii dintre dumneavoastră cari ar voi să stea de vorbă cu domnitorii români, cu Bogdan Dragoș, sau cu Ștefan cel mare de pildă, pentru a se coborî în sufletul lor și a le cunoaște viața în amănuntele ei. Ei bine, ca să putem sta de vorbă cu vr'unul dintre voievozii noștri, pentru asta nu avem nevoie de masa învățitoare.

Ne vom coborî deci în trecut, și vom cerceta hrisoavele domnești mase încă depline. Până la Vladislav nu găsim nici un hrisov domnesc afară de un privilegiu dat negustorilor brașoveni. Avem apoi o piatră de mormânt în Câmpu-lung cu inscripția întoarsă, care datează din Noevrie 1364.

Ni-se citesc apoi trei scrisori a domnilor români Alexandru cel Bun, dela 1432, Petru Schiopul 1594 și războinicul voivod Vlad Țepeș, care purta catastihuri despre dușmanii trași în țeară, cătră un domn din Ungaria în care-i povestește ce făcuse Turcilor.

Ilustre cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la „Librăria Tribunei”.

INFORMAȚII.

A R A D, 21 Iulie n. 1911.

— **Buletin metereologic.** Institutul metereologic anunță vreme caldă, uscată.

Temperatura la amiazi a fost de 29.4 % Celsius.

— **Ce reproduce d. Goldiș din ziarele din România?** Negăsind cu cale să reproducă ceea ce ar fi edificător pentru publicul dela noi, d. Goldiș a tresăltat ieri de bucurie, dând într'un ziar de dincolo de urma unor calomnii, tot atât de infame ca și acele din edițiile d-sale: un articol, scris în schimbul arginților, în care Primarul din Sinaia, om îmbătrinit în gospodăria comunei neclintit în vreme de douăzeci de ani e terfelit de oarecari nenorociți, cari s'au sbătut nepotincioși în câteva rînduri să atingă cinstea imaculată a unui om încărunit într'un post politic, prin excepție în toată țara neschimbat de valurile atător schimbări de partide. D. Goldiș reproducând infamiile ce niciodată n'au putut atinge pe Primarul Sinaiei, a socotit că poate și dea încă o lovitură gratuită unuia din redactorii noștri, strîns înrudit cu Primarul Sinaiei, — dar a greșit. Lovitura se întoarce îndărăt, împotriva d-sale, caracterizându-i intențiile onore, cari de altfel lasă pe cei interesați atât reci, pe cât de vădită și grosolană se desvăleș intriga.

— **Fidanțați.** Livia Papp și Dr. Aurel Tărcu fidanțați.

— **Cununie.** D-șoara Alina Moldovan și Dr. Cornel Papp, își vor serba cununia la 1 August n. la orele 6 d. a. în biserica gr. cat. din Orăștie.

— **În loc de anunțuri de logodnă.** D. Ion Rebegea, funcționar la „Albina” în Sibiu și logodnica sa, d-șoara Anuța Burdan din Berșineu, au binevoit a răscumpăra obiceiurile anunțuri din prilejul fetei lor logodiri cu 10 cor., dăruite „Fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași”. Pentru acest dar, dorind fericire exprimă mulțumirea sinceră, pentru comitetul „Reuniunii sodalității români din Sibiu”, Victor Tordășianu, președinte.

— **Știri din România.** M. S. Regele a donat suma de 70.000 lei, pentru construirea unui spital la Azuga.

Guvernul a hotărît să servească fostului președinte Athanasie o pensie de 1600 lei lunar conform legii sinodale.

Soc. „Carmen” pleacă peste câteva zile la Iași cu 150 cântăreți. Pentru mărirea fondului necesar călătoriei, soc. va da la 12 August un mare concert la Ateneul român.

Excelența Sa marchizul Beccaria d'Incisa fostul ministru al Italiei a prezentat Joi scrisorile sale de rechemare M. S. Regelui. Suveranul a reținut pe marchizul d'Incisa la dejun.

D. Beccaria d'Incisa, posedând cele mai înalte decorațiuni românești, M. S. Regele ca o atenție specială a binevoit să-i ofere un superb portret în miniatură, în aur, cu o dedicație autografă M. Sale.

Fostul ministru al Italiei a părăsit Sinaia Marți salutată la gară de toți colegii corpului diplomatic. D. baron Fasciotti, noul ministru al Italiei a plecat de Marți la Sinaia spre a prezenta scrisorile de acreditare.

— **Grindină.** În 16 Iulie la orele 3 d. a. a descărcat peste întreg hotarul bogat în recolte al comunei Pata de lângă Cluj o ghiață nemipomenită pe aci, ce a ținut aproape o oră și a zdrobit grîul cel frumos, cucuruzele și ierburile. În ziua următoare stăteau încă grămezi de ghiață netopită.

Paguba e foarte mare. Asigurări nu sunt.

— **Fiul și mama.** O tragedie sguđuitoare s'a întâmplat ieri într'un cartier mai retras al Budapestei. Aici locuiau într'o cameră cu chirie, văduva Semmerman, cu un fiu și o fiică a ei. Fiul de 23 ani era mecanic la uzinele electrice, iar fata casieră într'o farmacie. Băiat și fată, își iubeau cu o adevărată ardoare mama lor. Ei agonisau, ei munceau și duceau banii mamei, care îngrijea menajul. Vreme îndelungată familia trăia astfel în cea mai dulce armonie. Cu câteva săptămâni mai înainte însă a urmat cata-

strofa. Băiatul, a băut poate în cursul lucrului, un pahar cu apă rece, fiind înfierbântat. A doua zi i-a fost rău, pe obrazii înfrigurati și-a întipărit cea mai teribilă boală semnele. Căpătase pneumonie. În urmă tuberculoasă galopantă. Starea i-se agrava zi cu zi. Medicul venea în fiecare zi și biata mamă alerga dimineța, seară în farmacie. Medicul clătina îngrijorat din cap după fiecare vizită. El știa că băiatul e pierdut. Mama nădăjduia, dar presimțirea nenorocirei apropiate îi străfulgerase și ei sufletul. Ziua noaptea nenorocita mamă veghia fără somn în ochi la patul băiatului, până ce, frântă de oboseală a căzut la pat și ea. Fata i-a așternut pe canapea și acum mama și fiul stăteau culcați alături, împreunându-și rugile către Dumnezeu. Ieri seara băiatul a chemat la patul său pe soră-sa Ileana:

— Soră dragă mă simt foarte rău...

La cuprins apoi un acces de tuse, a vărsat puțin sânge și cu un lung oftat și-a culcat capul pe brațele sorei. A fost cel din urmă, în câteva clipe expiase. Fata, săgetată de durere și de frică, tipase:

— Julius ist gestorben.

Mama era cufundată într-un somn adânc și la strigătul acesta grozav își deschise mari ochii. Seridică din așternut, își aruncă privirea pe corpul neînsuflețit al băiatului, dăduse apoi un țipăt sfâșietor și recăzu pe pernă. Murise și ea.

Sărmana fată orfană alergă ca ieșită din fire în curte, frîngându-și mâinile:

— A murit mama! A murit fratele!

Locatarii au presupus o dramă la mijloc și au chemat imediat salvarea. Au venit apoi poliția și salvarea.

Cadavrul mamei a fost trimis la morgă, numai cadavrul băiatului a rămas peste noapte în mica odăită. În odaie abea mai rămaseră două trei mobile. Toate s'au trecut pe farmacie. Ultimul dulap a fost vândut ieri pentru doftorii.

Biata fată a fost dusă peste noapte la o prietenă a ei.

— Epilogul conflictului sinodal din România. Din București ni-se scrie: D. C. C. Arion, ministrul cultelor, a iscalit ieri decretul prin care aproba numai partea întâia a sentinței comisiei de judecată a profesorului universitar Chiriacescu.

Prin urmare d. Chiriacescu a fost exclus pentru totdeauna din învățământ.

— Z. Bârsan la Sângeorgiu. Suntem informați că valorosul nostru artist dramatic Z. Bârsan împreună cu Doamna, vor da două reprezentații teatrale la Sângeorgiu românesc în zilele de 20 Iulie v. (Sf. Ilie) și 21 Iulie v. Actorii noștri împreună cu trupa lor se vor afla, încă de la începutul săptămânii viitoare la Sângeorgiu. De acolo vor merge la Rodna, Dorna, pe urmă Sebeș și Hațeg, că să termine turneul din anul acesta cu Blajul, unde vor juca pentru serbările Asociațiunii. D. Bârsan are în repertoriul său piese de o frumoașă valoare literară, iar pe lângă acestea și al doamnei, care a avut cele mai mari succese la București și în vremea din urmă în Bucovina este pătruns de cea mai înaltă artă dramatică românească, astfel încât sperăm că peste tot locul unde va merge, va fi primit cu cea mai mare căldură și înțelegere, dându-i-se tot sprijinul pe deplin meritat.

— „Astra” la Hunedoara. On. membrii ai despărțământului VIII. Deva al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii culturii poporului nostru sunt invitați la adunarea care se va ține la 30 Iulie n. 1911, orele 11 a. m., în biserica gr. or. română din Hunedoara cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului. 3. Alegerea comisiilor. 4. Raportul comisiilor esmice. 5. Disertațiuni. 6. Alegerea comitetului. 7. Alegerea alor 2 membrii pentru reprezentarea despărțământului la adunarea jubilară din Blaj. 8. Eventuale propuneri.

Pentru comitet: Dr. Virgil Olariu m. p. director. Nicolau Macrea m. p., secretar.

— Concurs la Internatul de fete din Beiuș. Terminul pentru primirea elevelor în Internatul „Pavelian” de fete împreună cu școală civilă din Beiuș prin aceste îl fixăm pe ziua de 1 August n. 1911. Elevele, cari doresc să fie primite în acel Internat, petițiile îndreptate către Ordinariatul episcopesc gr. cat. de Oradea-Mare și inzestrate cu extras matricular de botez, cu testimoniu de pe anul scol. din urmă, cu atestat medical, că eleva din privința sănătății este aptă pentru institut, precum și cu atestat de revaccinare, până la termenul indicat vor avea să le susțină încoace. Cele intrate după termen nu se vor lua în considerare. Taxa de întreținere pe un an o fixăm în 300 Cor. și 70 Cor. pentru uniformă. Oradea-Mare, la 15 Iulie 1911. Episcop Dem. Radu.

NB. Elevele, cari doresc a intra în Internat ca plătitoare, suplicile lor, după 1 August, le vor putea trimite și deadreptul la rectorul institutului.

— Asociațiunea la Rodna-nouă. Duminecă 20 August st. n. în frunțașă comună Rodna-nouă își va ține despărțământul „Năsăud” al Asociațiunii adunarea generală cu următorul program:

1. Deschiderea adunării prin președinte la 10 ore a. m.
2. Raportul secretarului despre activitatea despărțământului în anul expirat.
3. Raportul casarului pro 1910 și preliminarul anului 1911.
4. Exmiterea alor 2 comisii:
 - a) pentru cenzurarea rapoartelor,
 - b) pentru înscrierea de membri.
5. a) Prelegeri populare,
- b) istoricul despărțământului Asociațiunii dela înființare până în zilele noastre, prin Dr. Nistor Șimon, secretar la fondurile grănițerești.
6. Raportul comisiunilor exmise sub p. 4.
7. Instituirea unei agenturi și a unei biblioteci pentru comuna Șanț.
8. Aranjarea unei expoziții industriale și împărțirea de premii.
9. Alegerea delegaților pentru adunarea generală din Blaj.
10. Designarea locului pentru adunarea generală cereală din anul viitor.
11. Eventuale propuneri, cari vor fi a se înainta cu cel puțin 5 zile înainte la birou.
12. Închiderea adunării.

Din ședința comitetului despărțământului Năsăud al „Asociațiunii”, ținută în 30 Iunie 1911. Emil Tișca, secretar. Ioan Păcurariu, director.

NB. De acest despărțământ se țin următoarele comune:

A) Cercul pretorial al Năsăudului: Năsăud, Bichigiu, Găureni, Hordău, Lușca, Mintiul-românesc, Mititei, Mocod, Nimigea-românească, Nimigea-ungurească, Parva, Lunca vinului, Poien, Prislop, Rebra-mare, Rebrisoara, Romuli, Srimba, Runeu, Salva, Suplaiu, Tăure, Telciu, Zagra.

B) Cercul pretorial al Rodnei: Cărlibaba, Coșna, Feldru, Ilva-mare, Ilva-mică, Leșu, Măgura, Maier, Nepos (Vărărea), Poiana (Sân-Iosif), Rodna-veche, Rodna-nouă, Sângeorzul-românesc.

— Intâmpinare. Primim dela părintele Teodor Muica următoarele:

Intr'o notiță din Nr.-ul 145 al „Tribunei” a. c., un mântuitor al nației (!) mă denunță cu crimă națională, că alături de unguri neași ca Dr. Szabó Endre, contele Bethlen Aurel etc. figurez și eu ca vice-prezident printre aranșatorii petrecerii, ce se va da în favorul edificării capele romano-catolice de aici din satul meu Erdő-Sângeorgiu. În vederea acestui naționalism ieftin (! N. R.) aș zice: „Treacă, ducă-se” — poate are dreptate omul neispitit!

Dar mi-se pun aci două întrebări, la cari mă simțesc dator să răspund:

Una este: „De biserică romano-catolică avem noi lipsă acum, părinte Muică?” Răspuns: Ba

nu, noi nu avem lipsă nici acum nici alte dați de biserică rom.-catolică, dar au lipsă de ea conșătenii mei rom.-catolici — și eu nu m'aș fi putut retrage dela invitarea ce mi-s'a făcut, decât alături cu capul; va să zică cu jertfe mult mai mari de cum s'ar fi putut retrage de ex. episcopul Aradului dela tîmbălăul pentru Kossuth!...

A doua întrebare este: „Am vrea să știm, cum îi șade reverenții sf. tale alături de mutra îngâmfată a contelui Bethlen?” Răspuns: Smeritei mele reverenți de popă sătenesc poate să-i șadă rău, dar la nici un caz nu are să-i șadă mai prost, de cum i-a șezut reverenții violete și crucei de arhieru românesc a episcopului aradan lângă și mai îngâmfatul conte Tisza; — ori pupăturii unui alt episcop cu acelaș îngâmfat conte; — ori în fine marelui deputat și salvator dela roată al neamului, dlui Goldiș, alături de cocoana celui mai îngâmfat dintre toți conții noștri!

Seria acestor târăituri o aș putea lungi în infinit și ilustra cu reverenți mult mai strălucite decât a mea, dar aducându-mi aminte de zicala strămoșească „Suum cuique”, îmi dați voe să întreb și eu: Oare pentru ce tot numai smeritele noastre reverenți dela sate ar trebui să țină vecinie spatele?! Teodor Muică, paroh.

Publicăm aceste rînduri ale părintelui Muică, deși nu înțelegem ce va să însemneze vorba sf. Sale că „nu s'ar fi putut retrage dela invitarea ce i-s'a făcut, decât alături cu capul”. Cum, adevărat, părintele Muică atîrnă de bunăvoința ungurilor din satul sf. Sale? Noi nu ne putem închipui așa ceva. Pe urmă, orice purtări ar fi având anume episcopi și oameni de-ai noștri pe cari noi le-am semnalat totdeauna și le-am pedepsit după cuviință ale ori cui ar fi fost ele — un preot român, un român corect nu poate să aibă decât o singură conduită națională în privința aceasta: desăvârșita izolare socială cu dușmanii noștri. Sperăm că părintele Muică, se va nizu de aici în colo să nu mai facă greșeli ca cea făcută căci ori ce ar zice sf. Sa aceasta rămâne o greșală din punct de vedere național.

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

30 Iulie n.

Reteag: Petrecere de vară în localul școalei gr. cat. române din Reteag. Inceputul la orele 7 1/2 seara.

6 August n.

Terebești: Concert urmat de joc în Terebești (Krasznaterebes) com. Sătmăre, cu ocaziunea adunării generale a învățătorilor români gr. cat. din părțile sătmărene.

Inceputul la orele 7 1/2 seara.

Petrecerea din Beclean. În ziua de 12 Iulie a. c. s'a aranjat o petrecere de vară în favorul bisericii gr. cat. din Beclean.

Comuna Beclean e lipsită de așezăminte culturale, cari să atragă mulțime de popor, cu toate aceste e centrul comunelor din acest cerc. În Beclean se concentrează sufletul poporului din acest cerc.

Cătră orele 8 seara, un public numeros, mulți veniți chiar și din depărtări mai mari au umplut sala dela hotelul Bittner, mai ales un număr destul de frumos de d-șoare îmbrăcate în costume naționale au împodobit sala.

A fost o petrecere bine aranjată și bine reușită atât din punct de vedere material cât și moral.

Trebuie să amintesc, că meritul principal și succesul moral al acestei petreceri se atribuie bravului avocat Dr. Aurel Iuga, sufletul poporului din jurul Becleanului. E de prisos a aduce elogii tînarului avocat, suntem în speranța, că

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuințe. garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nağyszeben, Str. Șaguna, Nr. 7.

Becleanul și jurul îl vor pretui după cum se cuvine, pentru că e un avocat bărbat, care se știe însușește pentru tot ce e românesc.

Dansul a decurs în mijlocul unei animații la culme până în zorile luminoase ale zilei, căci bravii noștri teologi în frunte cu avocatul Iuga au jucat în tot decursul nopții — pe românește, — veseli și vioi.

Venitul încasat cu această ocaziune a fost 370 cor. din care sumă venitul curat de 270 cor. a fost depus spre fructificare în favorul bisericii.

Cor.

Teatru în Țiria. Tinerimea din Țiria se pregătește pentru reprezentarea piesei „Fântâna fermecată” scrisă de d-na Maria Dobos. Probele se fac zilnic și publicul asistent s'a convins, că piesa e interesantă și cu subiect amuzant. Doinele, dar mai ales cupleturile intercalate în piesă sunt foarte plăcute. Cei cari în anul trecut au asistat la reprezentațiile: „Dorina” și „Priculiciul la șezătoare” piese scrise tot de d-na Maria Dobos, își vor aminti cu plăcere jocul artistic al diletanților. Reprezentația va fi împreună cu petrece și se va aranja cătră finea luni curente. Comitetul aranjator va face tot posibilul, ca onoratul public să se simtă cât mai bine. Invitățile speciale se vor trimite peste câteva zile.

ECONOMIE.

Stipendii pentru fii de economi. Prin hârtia sa din 1 Iulie c. nr. 6434, comisiunea economică a comitatului Sibiu ne vestește, că pentru anul școlar 1911/12 acordă (dă) 6 stipendii de câte 300 cor., acelor tineri (cu deosebire fii de economi) din comitat, care împărțâși de învățătura până la vârsta de 14 ani, au absolvat cel puțin școala poporală și cari, în scopul înmulțirii cunoștințelor lor doresc să frecventeze școala economică din Mediaș. De altfel dintre tinerii cu pregătire deopotrivă vor avea întâietate aceia, cari au absolvat cu succes bun 1 sau 2 cursuri ale acestei școli, lucru pe care au să-l dovedească cu atestatul primit mai pe urmă dela școală. Stipendiații sunt datori să înainteze la comisia economică cu sfârșitul lunilor Februarie și Iulie atestatul câștigat la încheierea semestrului prim și al 2-lea. Concurenții trebuie să amintească în

rugare, că cunosc această îndatorire și că i-se vor supune. Stipendiul votat se transpune în 2 rate anuale la direcțiunea școlii din Mediaș, care îl va plăti în rate lunare la mâna frecventantului. Dela acei stipendiați, cari în cursul anului nu vor dovedi spor, se va detrage stipendiul.

Cereri instruite cu actele de lipsă (atestat de apartinență, de moralitate, despre starea sanitară, taestatele școlare etc.), în regulă timbrate (dacă la cerere se alătură atestatul de sărăcie dat de primăria comunală, actele nu vin timbrate), scrise cu mâna petentului și adresate comisiunii economice a comitatului Sibiu, au să se înainteze la vice-comitele comitatului cel mai târziu până la 1 August n. c. Atragem luarea aminte a celor pe cari îi privește, asupra acestor stipendii.

Sibiu, 17 Iulie n. 1911.

Comitetul central al „Reun. rom. de agricultură din com. Sibiuului”.

Pant. Lucuța,
prez.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Poșta Administrației.

Vasile Popoviciu, Țiria. Am primit 7 cor. abon. până la 1 Iulie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1910.

REISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

in

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Dentist in Cluj.

NAGY JENO

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVÁR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plăcere în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Un candid. de avocat

cu practică bună află aplicare în cancelaria
subscrisului.

Dr. Victor Deleu,
advocat,
Șimleu (Szilágyosmlyo).

GRUBER DEZSO

magazin de pălării și articole
de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul »Fészl«

Noutăți în pălării de domni și
copii, albituri, cravate și totfelul
de articole.

Prețuri solide!

Serviciu conștiințios!

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboară, dar administrației ziarului nostru poate de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau orice cerere sau cumpărare să se provoace din anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

Leon Tolstoi.

65

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

XLII.

Prințul Andrei încăleacă iar pe cal și stete neclintit pe baterie ca să privească fumul ce ieșea din tunul de unde venise ghiuleaua.

El băgă de seamă că trupele franceze se puneau în mișcare și că la stânga era o bătaie deasupra căreia plutea încă fumul.

Doi călăreți francezi, niște aghiotanți, urcau dealul. Jos trecea o mică coloană ca să întărească ariergarda. Fumul celui dintâi obuz nu se risipise încă, și se văzu un alt fum, și o nouă lovitură de tun se auzi. Lupta începuse.

Prințul Andrei, călare dete fuga într-o căutare a lui Bagration. În dosul lui șgomotul tunurilor, devenea din ce în ce mai puternic. Rușii răspunseră.

Jos, pe unde trecuseră parlamentarii se auzeau pocnete de pușcă.

Lemaroy, trimisul lui Napoleon, abea îi dăduse lui Murat severa scrisoare a stăpânului lor, că mareșalul rușinat și doritor de a-și răscumpăra greșeala, își îndreptă armata spre centru și spre cele două flancuri sigur că-l va strivi pe inamic înainte de sosirea împăratului.

— Incepe bătălia, începe! se gândea prințul Andrei și inima îi bătea mai repede.

El trecu din nou prin fața batalioanelor, cari acum un sfert de ceas își mâncau liniștit gălăstălele și beau vodkă, și pretutindeni el vedea aceleași mișcări zorite ale soldaților care-și luau armele ca să intre în rinduri, și pe toate fețele recunoscuse același sentiment ca de ușurare febrilă, care umplea și inima sa.

Pe drum, prințul Andrei recunoscuse, la lumina seară, bătăia a unui posomorât amurg de toamnă, câțiva călăreți care-i veniau într-o întâmpinare. Înaintea lor, acoperit cu o manta scurtă și purtând o căciulă de astrakan călărea prințul Bagration pe un cal alb; prințul Andrei se dete la o parte ca să-l lase să treacă. Prințul Bagration se opri și recunoscându-l pe Andrei, îi făcu un salut ușor cu capul. El urma să privească drept înainte, în vremea ce prințul Andrei își făcea raportul.

Prințul Bagration făcu din cap un semn de aprobare la raportul lui Bolkonsky, și zise: „Bine!”

Prințul Andrei gâfâind de galopul său repede, vorbea cu un accent oriental și foarte domol ca și cum ar fi vroia să arate că nu era nici un motiv de zor. Apoi își puse calul în mișcare în direcția bateriei lui Tușin. Prințul Andrei luă loc printre suita sa.

Îndărătul lui Bagration călărea un ofițer al suitei, aghiotantul prințului, apoi Gerkoff, plantonul și un ofițer din statul major de serviciu.

Ei se apropiaseră deja de bateria lui Tușin, când o ghiulea căzu la picioarele lor. Un șuerat groaznic răsună din nou și cazacul care se ținea mai la dreapta, în dosul calului său, căzu pe pământ.

Gerkoff și ofițerul de stat major se aplecară pe sea și-și întoarseră caii.

Cazacul era mort, calul său în agonie.

Prințul Bagration privi în juru-i și înțelegând principala agitație, se întoarse cu nepăsare. Ei se apropiară

astfel de bateria, unde se oprise Bolkonsky ca să privească teatrul viitoarei bătălii.

— Cine comandă această campanie? întrebă prințul Bagration pe artileristul de lângă tunuri. Artileristul luă poziția reglementară și strigă cu voioșie:

— Căpitanul Tușin, Excelența Voastră.

— Bine! bine! făcu Bagration și se îndreptă spre cel din urmă tun.

În clipa aceea o descărcătură grozavă zgudui tunul și în fumul care-i învălea pe toți se puteau vedea artileriștii cari, împingând tunul din toate puterile, îl așezară iar la locul său.

Nr. 1, un uriaș cu umerii largi, se retrase cătră muntele din roți; Nr. 2 încăleacă tunul cu o mână tremurătoare.

— Mai adaogă două linii... așa, așa... Dă-i drum! prăpădește-i, Medvedrieff! strigă Tușin, ținându-se de coada tunului.

Bagration îl chemă pe ofițer la dansul și Tușin care nu-l văzuse încă pe generalul, se apropie și se lăută.

Nimeni nu-i poruncise lui Tușin să deschiză focul ci el însuși, după ce se consultase cu feldfebelul, pe care-l ținea în marea stimă, hotărî că ar face bine să incendieze satul.

— Bine, zise Bagration după ce ascultă raportul ofițerului, și privi la câmpul de bătaie ce se deschidea în fața sa.

Spre dreapta, Francezii se apropiaseră mult; în valea pe care o străbătea torentul se auzeau împușcături teribile, ofițerul din suită îi arătă lui Bagration o coloană de Francezi cari se pregăteau să înconjure flancul drept al Rușilor.

(Va urma).

Nr. 4382 Sc. ex 1911.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de *profesor* la Institutul pedagogic diecezan gr.-or. român din Caransebeș pentru obiectele: *Limba și literatura maghiară și Limba și literatura germană*, eventual alt obiect corăspunzător, se scrie din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în »Foaia Diecezană«.

Beneficiile:

1. Salar fix anual 1600 cor.
 2. Un adaus de scumpete de 20% la salarul fundamental.
 3. Dela definitivare în relut de cvartir 400 cor.
 4. Dreptul la 5 cvincvenii à 160 cor, scootindu-se aceasta dela definitivare.
 5. Dreptul la pensie în sensul statutei de pensie.
- Competenții pot fi numai Români gr.-or. și au să producă:
1. Estras de botez.
 2. Atestat de maturitate.
 3. Absolutor dela universitate despre studii pedagogice sau filozofice.
 4. Eventuale atestate de censură.
 5. Atestate despre eventuale servicii de până acum.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută la 30 Iunie 1911.

Dr. E. Miron Cristea m. p.
episcop.

Nr. 4383 Sc. ex 1911.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de *profesor* la Institutul pedagogic diecezan gr.-or. român din Caransebeș pentru *științele pedagogice*, la obiecte de specialitate, se scrie din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în »Foaia Diecezană«.

Beneficiile:

1. Salar fix anual 1600 cor.
 2. Un adaus de scumpete de 20% la salarul fundamental.
 3. Dela definitivare în relut de cvartir 400 cor.
 4. Dreptul la 5 cvincvenii à 160 cor, scootindu-se aceasta dela definitivare.
 5. Dreptul la pensie în sensul statutei de pensie.
- Competenții pot fi numai Români gr.-or. și au să producă:
1. Estras de botez.
 2. Atestat de maturitate.
 3. Absolutor dela universitate despre studii pedagogice sau filosofice.
 4. Eventuale atestate de censură.
 5. Atestate despre eventuale servicii de până acum.

Deoarece conform planului de învățământ profesorul pentru științele pedagogice este îndatorat să conducă și școala de aplicație pe lângă Institut, în petiția de concurs să se facă evident aceasta, având recurenții să dovedească, că au făcut practică într'un seminar pedagogic pe lângă universitate.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută la 30 Iunie 1911.

Dr. E. Miron Cristea m. p.
episcop.

»DEGANIN« contra gândacilor!

Bucurate doamnă dragă!

că în curând nu vei mai avea gândaci (șvabi) în bucătărie, deoarece firma românească

F. A. DEGAN, din Fiume

(Postafiók Nr. 163)

a inventat un prav nou »DEGANIN« care e cel mai bun și pe toți îi omoară. Costă 1 kgr. numai 3 coroane. Mai puțin de un jumătate kilogram nu se trimite. Porto costă 72 fil., iar banii se trimit înainte (anticipative) la firma susnumită.

Dacă comanzi 4 kgr. de cafea atunci cere și un kgr. »DEGANIN« căci 5 kilograme se trimit franco.

În Fiume toți vorbesc de pravul »DEGANIN« căci l-au probat cu mare rezultat. Cere gratis și prețurent românesc pentru cafea bună!

»DEGANIN« cu mare efect!

De vânzare.

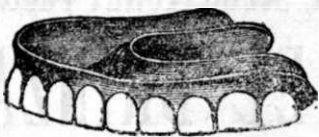
În comuna *Sebeșel* (Sebesbely) cercul Szászsebes, comitatul Sibiu se află de vânzare

o casă cu 7 odăi

un ambit și o bucătărie, întocmită de-așa, ca să poată încăpea bine și 2 familii, o pivniță foarte bună încăpătoare de 80—100 buți, șură și grajd pentru 10—15 vite, curte mare, despărțită în două și o grădină de 1 jugăr. Poziția cea mai frumoasă din comună. Prețul 10.000 Cor. — Informațiuni

dă preotul local:

Nicolae Hința, u. p. Szászcsór.

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță

LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ.

Anunțuri

primește administrația »Tribunei«, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Se caută

un candidat de avocat

cu practică. — A se adresa avocatului: Dr. Kozma Antal, Körösbökény (Aradm.)

Garnitură completă

pentru mașini de treerat

de 3 și 4 cai putere, folosită de 1—2 ani, cu instrument ori fără instrument de curățit, cu roate ori fără roate, aproape nouă.

Mașini de sămănat

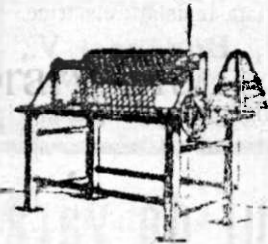
cu 13, 15 și 17 tuburi de 1, 2 și 3 ani folosite în stare bună, reparate, apoi mașini de abur de treerat, puțin folosite se află în depozit.

Toate aceste mașini sunt de a se vinde cu preț convenabil prin

Agentura comercială generală

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-herceg Nr. 13.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale. PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pentru impletitul de sârmă.

Catalog de prețuri gratuit și franco. PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

P. T. Am onoare a aduce la cunoștința On. pub.

LUMINI

lic că în depozitul meu se află totfelul de mari și mici precum și lumini bune și foarte frumoase pentru biserici. — Pregătesc săpun vânat cu flori, precum și săpun galben și negru de o calitate foarte bună și spornică. Fac sodă pentru spălat, sodă de fert săpun. Asemenea pregătesc leșie, sau curat pentru obraz și mâni, sau pentru mașină. Po-madă Kremaberg ce curăță fața de bubulițe și ține fața curată, zetin ce vindecă reumatismul. — Cu prețuri ieftine. — A se adresa lui

Vasa Lukič, săpunar, Versec,

la blserica mică.

Adolf Wostry

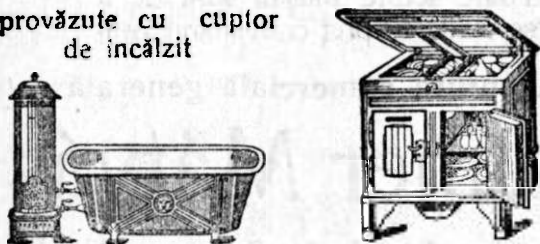
atelier pentru garderoba de domni
Nagyzszeben, Reisporgasse 11.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu stofe de Sibiu, Braşov, Brünn şi stofe englezeşti, apoi uniforme militare, costume englezeşti pentru dame; jachete, mantale, după faşonul cel mai nou pe lângă garanţă, cu preţuri moderate.

Serviciu prompt şi conştiincios.

Dulapuri de gheaţă, vane de scaldat

provăzute cu cuptor
de încălzit

Vane de legănat, de şezut şi pentru copii precum şi orice articole igienice în execuţie solidă se află în asortiment bogat, pe lângă preţuri convenabile. Totfelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalaţii electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V.,
Arany János-utca 22/II. (Colţul Bálvány u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis şi franco.

Pentru sezonul de vară!

Recomand magazinul meu bogat
asortat în

pălării

albituri, cravate şi mişe

Mare asortiment în pălării de băieţi pe lângă preţuri fixe. Totodată recomand atelierul meu de blănărie pentru efectuarea a totfelul de lucrări ce cad în branşa aceasta pe lângă preţuri moderate şi serviciu prompt.

Cu deosebită stimă:

Joan Bálint (János)

Timişoara-Fabric. Palatul orăşănesc.

Pentru femei şi bărbaţi

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecţie, contra pleuoragiilor subite şi cronice. O cutie cu instrucţia aplicărilor (conţinând 100 capsule) **6 cor.** Unicul remediu sigur contra slăbirei şi impotenţei funcţionale sunt renumitele **capsulele întăritoare** ale Drului Timkó, sticla costă **10 cor.** şi se trimite contra ramburs dela

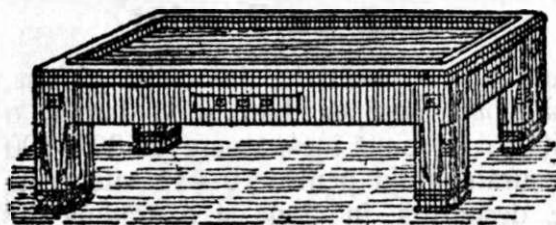
Farmacia „Magyar Király“
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piaţa Erzsébet.

Correspondenţa să se facă în limba română.

— Premiat la expoziţie cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardeleană de billarde şi timplărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc u. 3.

Primeşte aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliard şi în provincie. — Ţine mare asortiment de biliard noi şi vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorinţă face şi tirg de schimb.

Giobotari, ATENŢIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregăteşte totfelul de
unelte pentru ciobotărie şi pantofărie.
Catalog trimit gratis

Gândiţi-Vă la viitorul Vostru!

În contra lipsei omul se poate apăra pe sine, precum şi pe cei de aproape dacă cumpără obligaţiunile societăţii de ajutorare reciprocă

„BIOS“ (Timişoara).

Fiecare se poate asigura, pe lângă plăţirea taxei de înscriere 10 cor., a taxei de membru 12 cor., apoi pentru eventualele cazuri de moarte 2 cor. — toate plătite în un an — la cazuri de moarte suma de 2000 cor. — pe timp de 3 ani; la cazuri de incapacitate la lucru suma de 50 cor., lunar, iar după o plăţire de 30 ani o anuitate de 600 cor. Ori-ce tată poate asigura pe fată la zestre de 2000 cor. iar pe copil la majoritate tot 2000 cor., — plăţind rate bagate. Dacă moare cel-ce plăteşte, încetează plăţirea ratelor, iar copiii respectivi, primesc până la etatea de 15 ani anuitatea de 30 cor., iar la căsătorie ori majoritate suma asigurată. — Institutul are depina acoperire. Suma asigurată până acum se urcă la 20 milioane. — În casa statului e depusă suma de 200.000 cor. cauţie.

Cu lămuriri şi prospect serveşte atât centrala din Timişoara cât şi agentura din Arad. Şef-agent pentru comit. Arad şi Hunedoara.

Kökényessy J. Károly, Arad.

Se primesc bărbaţi de încredere ca agenţi la sate ori oraşe.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenţia publicului din loc şi provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primeşte comande şi **reparaţii de lucruri** ce aparţin în branşe precum maşini de cusut, de scris, biciclete şi gramofone etc. Utensiliile acestor maşini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede şi prompt.

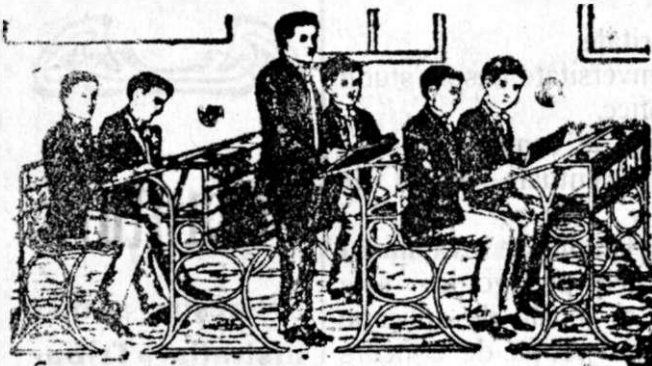

— Atelierul de fotografariat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac şi se măresc cele mai frumoase fotografii, de asemenea acvarele, picturi în olei, specialităţi în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiţi cu băgare de seamă n'o confundaţi, Cluj-Kolozsvár, Piaţa Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veţi avea favor în preţuri.

a şcolilor, precum şi obiecte fabricate din cele mai bune materiale din ţară, lucrările cele mai solide de artă şi construcţie se încheiează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

at şi în cancelaria şi fabrica montată cu cele mai noi maşinării.

Cele mai moderne
mobile
fier şi aram
şi cele mai practice
bănci higie
nice de şcoală
şi mobilarea lo
cuinţelor, hotele
lor, spitalelor şi

Luca K. Alexievits

pregător de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește totfelul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăasă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Engelthaller Béla,

Segedin—Szeged, Lechner-tér 10. sz.

În atelierul său se află totdeauna cămine pentru camera de baie, conform încălzirii cu lemne, ori cu gaz, precum și accesorii în orice cantitate și cu preț convenabil.

Catalog ilustrat la cerere trimis gratis și franco.

Johann Spiler fabricant de cuptoare de lut.

Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Fabrică de ceasornice electrice și ceasornice de turn
gr. Thorotzkai és Társa
Rozgonyi és Lendvai
Budapest, VII, Sziv u. 32

Pregătește

Ciasuri pentru turn

din material de seamă cu funcțiune precisată, în orice mărime.

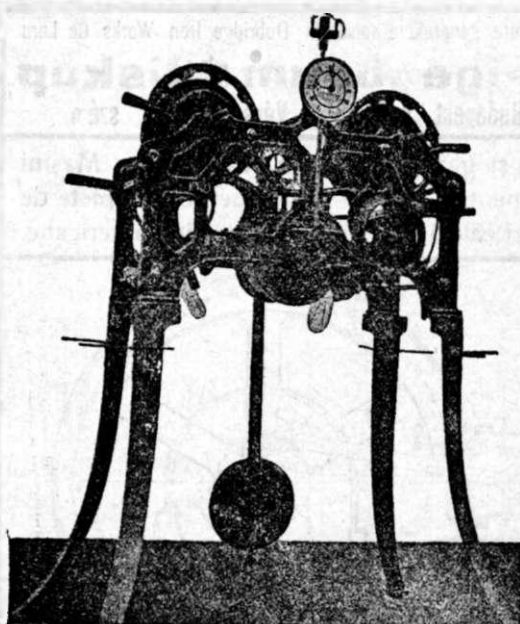
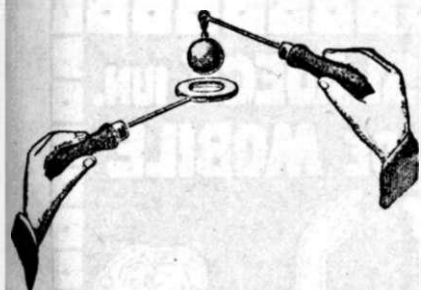
Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici.

Ciasuri pentru castele, căsărmi și terase și jocul dangătului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut.

Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria.

Ciasornicarii permanenți ai capitalei și furnizorii căilor ferate ungare a fabricilor de tutun și casei de amanet.

Premiat la expoziția gener. din Pécs cu medalie de aur și la expoziția asociației industriale din țară cu diploma de onoare.

In atenția susținătorilor de școale.

Requisitele obligatoare pentru școalele confesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlare
Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

Leitner Sándor

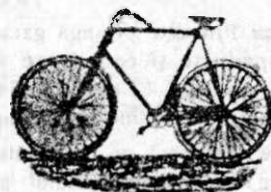
mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvar,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafone și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de bransă, precum: introducerea soneriilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Anunțăm că mai avem 2 mașini de treerat cu 8 cai putere, 2 mașini cu 6 cai putere, 1 mașină cu 4½ cai putere și mai multe motoare cu benzin de trierat, pe cari le putem pune imediat la dispoziția celor cari au lipsă de ele.

Garantă. — Condițiuni avantajioasă de plătire în rate.

Frații Burza

Arad,
Boros Béni-tér nr. 1.
(Casa proprie).

Soc. pe acții de producerea lemnului Budapesta
(Fatermelő Részvénytársaság Budapest)

Fabrică mecanică de butoaie

BROD (Slavonia).

Expedează tot felul de butoaie din lemn de stejar și calitate bună, cu prețuri moderate.

Oferte primește

Societatea pe acții pentru producerea lemnului

Agentura centrală: Budapesta, str. Nádor 19.

Uzina Brod (Slavonia).

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, **un kilogram pe minut** pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Preșul 14 coroane

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mănăst cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Preșurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

JOSEF JIKELI**SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47**

neguțatorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Crucii; Sfesnice de altar, Candelabre și lămpi de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43 — Coroane — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 194

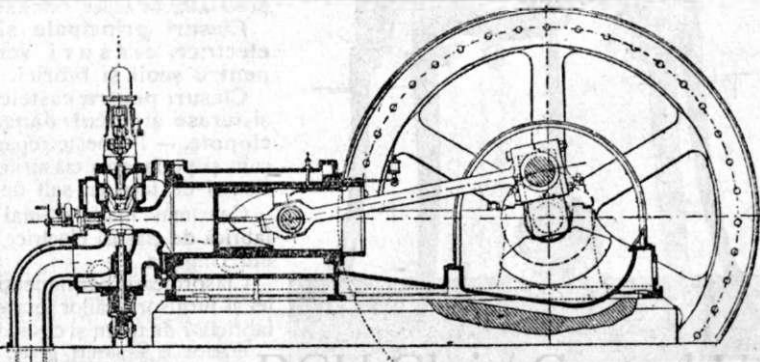
Curentul cel mai ieftin!
Nu este perturbatune!
1 3/4 fileri pe oră = P.H.

Agentura generală a societății Dubridge Iron Works Ce Lura

Feigenbaum și Biskup

Budapest, V. kerület, Vécsey-utca 3 szá n.

Motoare pentru olei brut și gaz până la 500 cai putere. Mașini de treierat cu locomobil pentru olei. — Aranjamente complete de moară, mașini frigolifere și calorifere. Pompe și turbine americane.

Apa-ducte.

Ceice doresc apaducte ieftinesă se adreseze la antepriza lui

Balázs Mihály, Marosvásárhely, Szentgyörgy-utca 16 sz.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casării și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rînduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

Orice reparaturi cu promptitudine și cu prețuri ieftine!

Mare asortiment
de factoare,

trăsuri

închise și deschise,

trăsuri cu uncal**căruțe**

pentru economie, lucrate foarte solid, le recomandă

CAROL WEINDEL, fabricant de trăsuri

SIBIU—NAGYSZEBEN, str. Șaguna No 19.

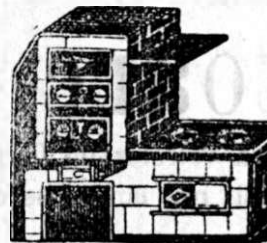
Compoziții din cel mai bun material!

CARL GÜRTLER

lăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales
LA ZIDIRI NOI.

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj, grilaj la morminte și galerii, se pregătesc conform gustului în mod cel mai succes. Paratonere și montarea lor. Instalațiuni de apă caldă, closete, baie, introducere electrică executate cu măiestrie.

Reparaturi se primesc Mare magazin de căminuri perpetue în diferite mărimi.

Carl Gürtler junior**STEFAN SLADECK IUN. FABRICĂ DE MOBILE****VÎRSET**

strada

Kudritzker No. 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Vascezi).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate.

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

